

Hvis kommunerne er vakse, kan EM-sølv få flere piger til at spille fodbold.

idræt side 3

Folk med stress eller angst skal tilbydes psykologbehandling på jobcentret i nyt frikommuneforsøg.

beskæftigelse side 4

Biler, boremaskiner og asfalt: Flere kommuner deler og genbruger, men juraen er uklar.

vi deler side 14-16

kommunen

politik fra rødderne | mandag 14. august 2017 · nr. 17 · 60. årgang

"Selve ordet *Recovery*. Det er så system-agtigt. Jeg ville hellere sige: 'Egon, kunne du ikke tænke dig at få det bedre?'"

Christian Christensen har selv været psykisk syg. Nu er ansatte ligesom ham i gang med at ændre psykiatrien indefra. **Tema om peer-medarbejdere** side 6-9

Jacob Bundsgaard er utålmodig, danseglad og for genert til at rose sit udseende. Og så er han blind overfor efterladte kaffekopper, trøjer og bøger.

Bagom Borgmesteren side 10-11

Ulovligt at opkræve betaling for busture

I et svar til Aarhus, Assens, Odsherred og Horsens Kommune samt Region Syddanmark har Ankestyrelsen gjort det klart, at kommuner og regioner ikke lovligt kan opkræve særskilt betaling af beboere i botilbud for private ture i busser tilhørende botilbuddet.

Det er o.k., at et botilbud kan stille transport til rådighed til beboernes private aktiviteter, men det er ikke lovligt at opkræve særskilt betaling for transporten.

Ankestyrelsen vil dog ikke rejse en tilsynssag om tilbagebetaling af ulovligt opkrævede beløb, fordi styrelsen finder, at man har været i god tro på baggrund af udtalelser fra Socialministeriet i 2003 og 2006.

10 MIA.

Så mange penge har landets elsselskaber tabt de seneste år på investeringer i bl.a. vindmøller, elbiler og tv-pakker.

Kilde: finans.dk

16 kommuner har ikke lavet IGU-forløb

I et år har private og offentlige arbejdsgivere kunnet ansætte flygtninge til en lavere løn i det særlige IGU-forløb, som skal få flere flygtninge i arbejde og sideløbende lade dem modtage undervisning.

Efter et år er der oprettet 772 IGU-forløb, og de fordel sig geografisk skævt. 16 kommuner har ikke oprettet et eneste forløb. Det gælder Billund, Dragør, Gentofte, Haderslev, Herning, Holstebro, Ishøj, Langeland, Læsø, Norddjurs, Næstved, Odder, Rødovre, Samsø, Solrød og Vallensbæk. Der er oprettet flest forløb i København, Odense og Jammerbugt.

Simon Pihl Sørensen
@Simonpihl

Pyha, nu rykker det. En campingvogn er justitsministerens forslag til løsning af bandeprobl. [http://www.dr.dk/nyheder/indland/justitsministeren-en-mobil-politistation-skal-hjaelpe-i-kampen-mod-banderne #dkpol](http://www.dr.dk/nyheder/indland/justitsministeren-en-mobil-politistation-skal-hjaelpe-i-kampen-mod-banderne....#dkpol)

Kommuner skal selv stå for camping-tilsyn

Omkring halvdelen af kommunerne har hidtil overladt det praktiske arbejde med tilsyn af campingpladser til paraplyorganisationen Campingrådet, men det må de ikke, har Erhvervsstyrelsen afgjort.

Erhvervsstyrelsen mener, at der er risiko for forskelsbehandling af de campingpladser, der ikke er medlem af Campingrådet. Derfor skal kommunerne selv udføre tilsynet uden at inddrage private organisationer.

◉ borgmester-tilflytterservice

I forsøget på at skaffe flere tilflyttere optræder Sønderborgs borgmester, Erik Lauritzen, i en video på Facebook, hvor en venlig interviewer oversætter alle hans sætninger til rigsdansk.

Udskældt IT til udsatte børn skrottes

Det er kun tre år siden, at sagsbehandlingssystemet DUBU, der står for Digitalisering af Udsatte Børn og Unge, blev færdigt. Nu skal det afløses af et nyt system, som skal skrives fra bunden. Prisen bliver 130 millioner kroner, og Netcompany er valgt som leverandør, kan man læse hos Tenders Electronic Daily.

Planen med DUBU, som bruges af 76 kommuner, var, at det skulle dæmme op for problemerne med de såkaldte nomadefamilier, der bevæger sig under den kommunale radar ved at flytte til en ny kommune. I 2011 bímlede alarmklokkerne allerede, da Storbritannien skrotdede et system, som var næsten identisk med DUBU. Sagsbehandlere i Storbritannien endte med at bruge 60 procent af deres tid foran computeren, skriver Version2.

“Vi må give lidt luft til, at børn og unge kan gå forkert, og at det er acceptabelt. Det er en del af det at være menneske at træffe dårlige valg, og det skal der være plads til.”

Merete Riisager (LA), undervisningsminister, i Zetland

KL vil ændre skolernes formålsparagraf

Folkeskolen er ude af trit med arbejdsmarkedet, og om lidt er der akut mangel på håndværkere. Derfor bør selve formålet med skolen laves om ved at ændre i den såkaldte formålsparagraf, foreslår KL.

KL's Børne- og Kulturudvalg mener, at fokus på praksis, kreativitet og digital læring skal skrives direkte ind i formålet, og det samme skal virksomhedssamarbejde. Forslaget ligger i forlængelse af KL's tidligere udspil om, at eleverne skal have sløjde og madkundskab allerede fra 1. klasse, og at de ældste skal have et obligatorisk håndværksmæssigt valgfag.

I Danmarks Lærerforening er man enig i, at kreativ og praktisk undervisning er vigtig, men formand Anders Bondo siger til Politiken, at det er »helt misforstået« at skrive det ind som et formål.

Datatilsynet frygter dansk udgave af IT-læk

Datatilsynet frygter, at et lignende læk som det, der har fundet sted i Sverige, kan være sket i Danmark. I Sverige har to ministre forladt regeringen som følge af et potentielt datalæk, der kan true rigets sikkerhed.

Datatilsynet har gentagne gange konstateret, at flere myndigheders tilsyn med deres private IT-underleverandører har været så mangelfuldt, at det reelt er uvist, hvem der har haft adgang til hvilke informationer, forklarer kontorchef Jesper Husmer Vang fra Datatilsynet.

I 2016 førte vi blandt andet tilsyn med regionerne og 16 kommuner, og vi fandt ved de fleste tilsyn store problemer med overholdelsen af persondatalovens og sikkerhedsbekendtgørelsens regler om datasikkerhed. Det gælder blandt andet kontrollen med private databehandlere, siger Jesper Husmer Vang til Information.◉

kommunen

POLITIK FRA RØDDERNE

Udgiver: Kommunen Aps, Gammel Strand 50 DK-1202 København K

Ansv. redaktør: Claus G. Theilgaard
Administration, salg og abonnement: Lisbeth Moesgaard

Redaktion: red@kommunen.dk
Tlf. 3334 6069

Redaktionschef: Anni Kristensen
Redaktionssekretær: Charlotte Holst

Journalister: Knud Abildtrup, Astrid Skov Andersen, Jens Holm, Michael Kjærgård, Hanne Korvig, Johannes Lange Baunsgård, Ronja Pilgaard, Susanne Sayers, Per Vinther, Sofie Lind Lorentzen

Debat & Navne: debatognavne@kommunen.dk

Avislayout: Jakob Thuemoes

Korrektur og faktatjek: Svend Kjems Hove

Foto: Scanpix, Polfoto

Salg & abonnement: Lisbeth Moesgaard, tlf. 4635 3343
lisbeth@kommunen.dk

Årsabonnement: 2.625 kr.
www.kommunen.dk/abonnement

Annoncer: Jørgen Scheel, tlf. 2392 4401
jorgen@kommunen.dk

Henrik Eskelund, tlf. 3334 6062
henrik@kommunen.dk

Læsertal: 40.000 (Index Danmark/Gallup 3. kvartal 2016)

Tryk: JYPA/OTM

Kommunen udgives på et kritisk og uvildigt journalistisk grundlag. Målgruppe: politikere og embedsmænd i kommuner, regioner og staten samt den kommunale verdens mange interessenter og leverandører.

Udgives i samarbejde med dknyt.dk.

kommunen
AGORA

DKNYT

Kommuner kan udnytte kvindernes EM-triumf

Nadia Nadim og Danmarks øvrige nye fodboldhelte, som her blev hyldet i Viborg, kan ikke skaffe flere pigemedlemmer til landets fodboldklubber alene. Men kommunerne og klubberne kan godt udnytte solstrålehistorien.

Foto: Ernst Van Norde

Kvindelandsholdet har med EM-sølvmedaljen i Holland for alvor skabt folkelig respekt for kvindefodbold. Kommunerne kan ride med på bølgen og udnytte kvindelandsholdets succes til at få flere piger til at spille fodbold, lyder det fra DBU.

olé, olé, olé

Af Astrid Skov Andersen
astrid@kommunen.dk

Nadim, Harder & Co. scorede både sølvmedaljer og danskernes anerkendelse ved EM i Holland. Siden de kom hjem til Danmark, har de skrevet autografer, spist rådhuspandekager og solet sig i befolkningens hyldest.

Det momentum kan kommunerne udnytte til at få flere unge piger til at spille fodbold. Det mener DBU, der peger på uddannelse af trænere og opbakning til det frivillige foreningsliv som kommunernes vigtigste rolle i forhold til at fastholde den positive fortælling om, at fodbold selvfølgelig også er for piger.

Kommunerne er jo fodboldklubbernes største sponsor i form af at stille faciliteter til rådighed, og dér er et godt samarbejde nødvendigt. Kommunen kan bakke op i form af driftstilskud, uddan-

nelsestilskud og vedligehold af banerne. Når man har medvind, er det med at gribe chancen og gøre endnu mere for at få endnu flere trænere og ledere ind i klubberne, siger Bent Clausen, der er næstformand i DBU.

Byg til leg

Og gode faciliteter, bolde og trænere skal ikke være forbeholdt de mandlige klubmedlemmer.

Det er helt tydeligt, at fodboldklubberne er et stykke mandekultur. Pigerne vil gerne have, at der også er plads til dem. De vil også have gode baner, gode bolde og gode trænere. Det har været en mangelvare, fordi fodboldklubberne har været drevet på drengenes præmisser. Det er et af de steder, hvor vi synes, at fodboldklubberne sammen med kommunerne kan gøre noget for at sige, at pigerne skal have lige vilkår, siger han.

Esben Danielsen er direktør i Lokale og Anlægsfonden, der udvikler og støtter byggeri indenfor idræt, kultur og fritidsliv. Han mener, at sølv-succesen kan bruges til at sætte fokus på problematikken i, at teenagere og især pigerne dropper foreningsidrætten. Han ser uudnyttede potentialer i forhold til at tænke pigers præferencer ind i byggerierne.

Det er kun cirka halvdelen af danskerne, der tænder på konkurrence. Og vi er forholdsvis gode til at lave idrætsanlæg, der indbyder til konkurrence. Men skal vi have pigerne med, handler det om også at have plads til leg og samvær, siger Esben Danielsen.

Der er flere eksempler på nye idrætsanlæg, der netop indbyder til leg og sjov træning og ikke udelukkende konkurrence. Og i en fodboldklub i Valby har man kræset for omklædningsfaciliteterne, hvor store spejle, føntørrer og mere hyggelige rammer skaber rum til samvær for pigespillerne.

Potentiale på gymnasierne
Også på ungdomsuddannelserne og gymnasierne er der potentiale for at styrke idrætten. Ifølge Esben Danielsen prioriterer de unge kvinder deres uddannelse højt, og de forlader ofte deres gamle forening, når de starter på en ungdomsuddannelse. Og så er der ikke noget, der bliver sat i stedet for.

Det er totalt tankevækkende, at vi rigtig mange steder har rigtig dårlige idrætsfaciliteter på ungdomsuddannelserne. Det er så oplagt at møde de unge kvinder, hvor de er, og lave ordentlige idrætstilbud på uddannelserne, siger Esben Danielsen.

Hvis du var kulturchef i en kommune, og de danske fodboldkvinder lige havde vundet EM-sølv, hvad ville du så gøre?

Jeg tror, at jeg ville fokusere på det, jeg kalder lokale rollemodeller. Jeg ville få samlet de kvindelige initiativtagere, trænere og ledere i det lokale idrætsliv. Jeg ville gå i dialog med dem og spørge, hvad der skulle til, for at jeg kunne bakke endnu mere op om deres arbejde. For det er de nære rollemodeller, der virkelig kan gøre en forskel.

Viborg var snu

Da Viborg Kommune for halvandet år siden lagde bilet ind hos DBU for at blive kvindelandsholdets hjemmebane til fire EM-kvalifikationskampe, var der ikke rift om opgaven. Mange forstod måske ikke helt kommunens interesse i kvindefodbold, men kvinderne kvalificerede sig til EM.

Da vi for et lille halvt års tid siden skulle gentegne aftalen, var der pludselig 21 kommuner, der ønskede at indgå aftale med DBU om at lægge hjemmebane til kvindelandsholdet. Men dér valgte DBU så at gå videre med os. Efter slutrunden er jeg sikker på, at

samtlig 98 kommuner meget gerne ville have haft en fireårig aftale med kvindelandsholdet, siger Lars Stentoft, der er direktør for Kultur, Service og Events i Viborg Kommune.

Kommunen vurderer selv, at det er en god forretning at være hjemmebaneby for landsholdet. En beregning, kommunen selv har lavet, viser, at omtalen af kommunen i forbindelse med aftalen og de afviklede kvalifikationskampe op til EM i Holland havde en værdi af 8,5 millioner kroner.

I 2016 blev Viborg Kommune hædret af DBU som Årets Jyske Fodboldkommune. Viborg scorede samlet set højest på fire parametre: fodboldbaner per indbygger, andel af fodboldspillere i

”Da Bjarne Riis vandt Tour de France, skulle alle drenge pludselig køre på cykel. At der er kommet rollemodeller indenfor kvindefodbold, tror jeg alle kommuner kan bruge til at få flere til at dyrke idræt.”

Lars Stentoft, direktør for Kultur, Service og Events i Viborg Kommune

kommunen, tilskudsordninger og de frivilliges tilfredshed med samarbejdet med kommunen. Lars Stentoft tror på, at alle kommuner kan høste positive sidegevinster af kvindelandsholdets præstation ved EM i Holland.

Da Bjarne Riis vandt Tour de France, skulle alle drenge pludselig køre på cykel. At der er kommet rollemodeller indenfor kvindefodbold, tror jeg alle kommuner kan bruge til at få flere til at dyrke idræt. Hvis man ellers har blik for det, kan man bruge kvindelandsholdet som rollemodeller for især unge kvinder - men også generelt for mennesker, der ønsker at dyrke idræt, siger han.

I Viborg Kommune er der allerede projekter på tegnebrættet indenfor kvindefodbold, der forhåbentlig kan få medvind af kvindelandsholdets sølvmedaljer. Sammen med DBU og DGI skal kommunen snart i gang med at udvikle et nyt pigefodbold-event og en pigefodboldskole, der gerne skulle få flere piger ind i fodboldklubberne.

NYBORG STRAND®
HOTEL OG KONFERENCECENTER

Skal vi mødes igen ...

82 % af vores gæster vender tilbage. Ærlig service er blot én af grundene til, at vi bliver valgt igen. Du er også velkommen. Igen. Og igen.

Østerøvej 2 5800 Nyborg 65 31 31 31 nyborgstrand.dk

Forsøg: Psykologhjælp skal få syge hurtigere ovenpå

Kan sygemeldte komme hurtigere tilbage i arbejde, hvis de kan få behandling hos en psykolog på jobcentret? Det vil tre kommuner nu afprøve i et frikommuneforsøg. Ideen får ros for at lægge vægt på tværfagligt samarbejde.

o **frikommuner**

Af Johannes Lange Baunsgaard
johannes@kommunen.dk

Arbejdsløse borgere, der lider af angst, depression eller stress, skal hurtigere tilbage i arbejde. Derfor skal de kunne modtage psykologbehandling på deres lokale jobcenter i stedet for at vente i månedsvis på at se en privatpraktiserende psykolog. Tre nordjyske kommuner - Thisted, Rebild og Jammerbugt - har som led i frikommuneordningen fået lov at gå videre med modellen.

Håbet er, at man - udover at forkorte ventetiden på behandling - kan give borgere på sygedagpenge et godt rygstød til at komme hurtigt i beskæftigelse eller tilbage i deres job.

“Vi tror på, at vi kan få folk hurtigere og mere varigt tilbage på arbejdsmarkedet med dette forsøg, end vi ellers kunne,” siger Jannie Knudsen, arbejdsmarkedschef i Jammerbugt Kommune og tovholder på forsøget.

De tre kommuner modtager mindst 350 sygemeldinger om året, hvor stress, angst eller depression er årsagen. Det nye tilbud om psykologhjælp skal rettes mod den gruppe borgere, som ellers ikke ville være kommet til en privatpraktiserende psykolog. Det kan eksempelvis være mennesker med lette depressioner, der har brug for hurtig hjælp til at komme tilbage i arbejde. Eller mennesker ramt af angst, der har svært ved selv at tage kontakt til en psykolog i en privat praksis.

I de tre kommuner overvejer man at tilbyde borgeren at fortsætte sin psykologbehandling, selvom vedkommende er tilbage i arbejde. Det skal være med til at sikre folk mod tilbagefald.

Foto: Anders Brohus/POLFOTO

Om Frikommuneforsøg:

► **Formålet med frikommuneforsøgene** er at få ny viden og erfaring, der kan bruges til at effektivisere, forenkle regler og give bedre styring ude i kommunerne.

► **De i alt 44 frikommuner**, som blev udpeget sidste efterår, er organiseret i otte frikommunenetværk, der arbejder med hver sit fagområde. De kan byde ind med forslag til lovændringer i tre runder. De to første runder er overstået, og den sidste runde har frist for ansøgninger den 1. november.

► **Thisted, Jammerbugt og Rebild Kommune** indgår i et frikommunenetværk sammen med Aalborg, Frederikshavn, Læsø, Hjørring, Brønderslev, Morsø, Vesthimmerland og Mariagerfjord. I dette netværk arbejder kommunerne sammen om at skabe bedre løsninger på udfordringer indenfor beskæftigelses- og integrationsområdet.

► **Forsøget med psykologbehandling** på jobcentre er lige nu i en tidlig fase. De tre kommuner arbejder på at lave et forslag til en lovbekendtgørelse, der skal sendes til godkendelse i Folketinget inden 1. oktober. Bliver forslaget godkendt, kan forsøget starte den 1. januar 2018 og køre frem til den 31. december 2020.

“Der er nogle borgere, som har brug for psykologbehandling for at komme hurtigere tilbage på arbejdsmarkedet, men ikke får det. Det kan være på grund af lange ventetider, men også af økonomiske årsager, eller at borgeren mangler overskud til at tage kontakt til en psykolog på grund af sygdom,” siger Jannie Knudsen.

Ventetider er et problem

Kommunerne ønsker ordningen, fordi sygemeldte borgere ofte venter længe på at komme i behandling. Ifølge en undersøgelse fra Dansk

Psykolog Forening ligger ventetiden for personer med let til moderat angst eller depression på næsten 12 uger i Region Nordjylland. Det kan forværre den syge borgers tilstand og øge risikoen for langtidssygemelding.

Psykiske lidelser koster samfundet store summer. En undersøgelse af sygdomsbyrden i Danmark foretaget af Statens Institut for Folkesundhed i 2015 viser, at depression og angst i 2012 kostede 748 millioner kroner i tabt arbejdsproduktion på grund af sygemeldinger.

Eva Secher Mathiasen, for-

mand i Dansk Psykolog Forening, mener, at kommunernes ønske om at kunne tilbyde psykologbehandling er udtryk for manglende ressourcer hos regionerne, hvor en meget stram økonomi i sygesikringsordningen giver lange ventetider. Hun ser hellere, at regionerne udfører opgaven, da hun mener, det i sidste ende betaler sig bedre, fordi sygesikringens tilskud gør behandlingen billig. Alligevel forstår hun godt, at kommunerne vil styrke den beskæftigelsesindsats, der er ude på jobcentre, hvor folk ikke kan gå og vente på den nødvendige hjælp.

“Jeg kan ikke sige andet, end at forsøget er en rigtig fornuftig idé,” siger Eva Secher Mathiasen.

Socialchefernes Forening (FSD) ser også positivt på muligheden. Hanne Linnet, landsformand i FSD, er glad for, at de nordjyske kommuner afprøver nye ideer. Ifølge hende findes der mange forskellige tilbud, der skal hjælpe sygemeldte borgere ind på arbejdsmarkedet. Alt fra motion til oplevelser i naturen og meditation bliver brugt som værktøjer til at sikre rehabilitering.

“Det kan jo være, at psykologbehandling for nogle er netop dét, der skal til, for at vedkommende kan komme i beskæftigelse igen. Jo mere vi har på paletten ude i kommunerne, jo bedre muligheder har vi for at hjælpe borgerne tilbage til livet på den

“I sundhedssystemet arbejder man ofte i ‘siloer’, hvor de forskellige faggrupper ikke arbejder sammen med hinanden om at løse opgaver. Men det burde man. For man bliver klogere sammen, og man udvikler sin faglighed.”

Eva Secher Mathiasen,
formand i Dansk Psykolog
Forening

handler og jobkonsulent, så man kan skræddersy et forløb tilpasset den enkelte. Man undgår samtidig behandlerskifte, så der i stedet bliver færre personer at forholde sig til for den sygemeldte, der kan koncentrere sig om at få det bedre.

“Skiftet mellem kontaktpersonerne på jobcentret og en privatpraktiserende gør, at nogle borgere nærmest skal starte forfra, og derved forlænges deres sygemelding. Hvis vi kan gøre den indsats, vi selv har påbegyndt, færdig, tror vi på, at vi kan hjælpe flere hurtigere,” siger Jannie Knudsen.

Særligt ideen om det tætte samarbejde får ros af Eva Secher Mathiasen, der oplever det som en mangelvare i dele af sundhedssystemet.

“I sundhedssystemet arbejder man ofte i ‘siloer’, hvor de forskellige faggrupper ikke arbejder sammen med hinanden om at løse opgaver. Men det burde man. For man bliver klogere sammen, og man udvikler sin faglighed. Jeg tror, at borgerne vil få et grundlæggende bedre tilbud, når man har sådanne samarbejder,” siger Eva Secher Mathiasen.

Der er i alt ansat syv psykologer på kommunernes jobcentre, der tidligere har haft korte samtaler med de syge, men som skal stå for egentlig psykologisk behandling af borgere, når forsøget går i gang den 1. januar.

bedste mulige måde,” siger Hanne Linnet.

Samarbejde gavner

En anden pointe med forsøget er, at psykologen på jobcenteret har mulighed for at koordinere med sagsbe-

Tre kommunalpolitiske ferieminder

strategi

Maria Steno er kommunikationsrådgiver og partner i Geelmuyden Kiese og kommunalpolitiker (Lokallisten) i Rudersdal.

Irka halvdelen holder sommerferie i Danmark og dermed i de danske kommuner. Selv besøgte jeg fire danske kommuner og en række svenske, da jeg var en afstikker til Almedalen på Gotland, og ja, så nåede jeg også at følge lidt med i medierne. Tilbage står tre kommunalpolitiske ferieminder fra 2017.

Agurkehistorierne: Først på sommeren kunne jeg fryde mig over, at det så ud til at være regionernes IT-system, der stod for skud i sommerens aviser og ikke den kommunale sektor. Senere fulgte jeg med i feriebeskrivelserne fra landets borgmestre i Altinget. Mindst halvdelen holdt ferie i Danmark, så kommunalpolitikernes ferie er nok fordelt som resten af danskernes. En borgmester mente ligefrem, at ferie indenfor kommunegrænsen var at foretrække - og lod dermed ikke chancen for at lave lidt reklame for sin egen kommune gå forbi. Det kunne jo være, en potentiel turist læste med og blev inspireret til en tur forbi Skagen. Godt tænkt og et eksempel på forskellen mellem kommunerne. Der er kommuner, som prioriterer turismen højt; og kommuner, som aldrig ser en turist. Og så er der de 2 store bykommuner. Netop den forskel på kommunerne kom til udtryk i sommerens agurkehistorier i blandt andet Politiken om omfanget af

”AirBnB”, hvor flere borgmestre var på banen. Og flere eksperter talte om betydningen af bopælspligt på nye lejligheder i København, mens muligheden for flexboliger sender boligpriserne i vejret andre steder i landet.

Sommerens forretningsrejse

Inden jeg selv kunne holde ferie i de danske kommuner, startede jeg med en sviptur i solskin til Folkemødets storebror Almedalen på Gotland i Sverige. Udover at svenskerne var bedre klædt, mere elitære og drak rosévin, så var en af de helt store forskelle, at de svenske kommuner var synlige og eksplicitte i deres interessevaretagelse. Kommunerne kæmpede sammen region for region for at tiltrække bedre infrastruktur, uddannelsesstilbud og så videre. Øresundregionen havde en uges tætpakket program, hvori også repræsentanter fra København deltog. Målgruppen var de svenske politikere i Rigsdagen, men også de mange virksomheder, som var aktive i Almedalen, og mulige nye (og velhavende) turister blev dyrket. De svenske kommuners investering i Almedalen bliver set som både legitim, nyttig og demokratisk. Og samtidig arbejder lokale virksomheder og kendisser i de enkelte kommuner tæt på pro bono under Almedalen for at være med til at styrke deres region. Noget anderledes end i Danmark. Her ser vi efter et par år med aktindsigter og forargelsesjournalistik, at flere kommuner hverken afholder arrangementer eller betaler udgifterne for politikernes og medarbejdernes deltagelse i debatter på Folkemødet.

Ferien

Efter svipturen til Sverige kom jeg hjem til ferien i Danmark, som for mit vedkommende

”Udover at svenskerne var bedre klædt, mere elitære og drak rosévin, så var en af de helt store forskelle, at de svenske kommuner var synlige og eksplicitte i deres interessevaretagelse. Kommunerne kæmpede sammen region for region for at tiltrække bedre infrastruktur, uddannelses-tilbud og så videre.”

også foregik på Bornholm og derudover på Stevn, i Vesthimmerland og Aarhus. Til trods for det danske sommervejr satsede alle de kommuner, jeg besøgte, på at skabe inspirerende uderum til gavn ikke kun for turisterne, men også de lokale. Det øgede fokus på udelivet i kommunerne er en del af en større trend, hvor vi fokuserer mere på naturen, og indretningen af terrassen får efterhånden lige så stor opmærksomhed som indretningen af spise-stuen hos danskerne. Oversat til den kommunale verden betyder det, at indretningen af

legepladsen heldigvis ikke længere er sidste prioritet i daginstitutionen, og der er snart ikke et plejehjem uden en sansehave. Netop kommunernes tiltag for at skabe inspirerende uderum oplevede jeg som kommunalpolitisk turist. Selv samler jeg på fotos af geniale bænke, torve og pladser, og heller ikke i år blev jeg skuffet. I Aarhus kom hele Danmark for at se på kunst - udenfor - mens borgmesteren søgte sig i danske og internationale mediers opmærksomhed på kunstværket i pink og hvidt malet direkte på græsset i en offentlig park. I Ålestrup havde man med støtte fra Bygge- og Anlægsfonden fået en ny bevægelsesplads, som skulle inspirere danskere i alle aldre til at bevæge sig udendørs. Et fænomen, som spredte sig med lynets hast i de danske kommuner, hvor udendørs fitness er rejst fra Tyrkiet til Tårnby de sidste 10 år. Og mine gamle ferie billeder af udelivet langs vandet i Istanbul matcher knap nok mulighederne på Islands Brygge i dag. På Bornholm har man i en årrække satset på at skabe en ny form for havnemiljø gennem en række mere eller mindre spektakulære konstruktioner i træ - badebroer og badehuse og ikke mindst trekantede solsenge i kunstige sandklitter, som jeg ikke kan få nok af at fotografere. Selvom chancerne for, at Kystdirektoratet vil godkende dem hjemme i Vedbæk nok ikke er så store, hvor vi lige har fået nej til udendørs-fitness og trapper på vores lille kunstige strand. Men tendensen med at prioritere indretningen af uderummet kan ikke stoppes, så når jeg næste sommer igen rejser Danmark rundt med mit kamera, vil der formentlig være endnu flere inspirerende ferieminder udendørs til (kommunalpolitiske) turister. ●

DKNYT

Nyheder for offentlige beslutningstagere

Bestil abonnement
på 46 35 33 43
eller skriv til
lene@dknyt.dk

Vil du være lige så velorienteret som ministre, borgmestre, politikere og andre offentlige beslutningstagere?

Prøv nyhedstjenesten **dknyt.dk** – det er sitet, hvor især kommunale og regionale beslutningstagere holder sig orienteret – blandt andet om det komplicerede sundhedsområde. Hold dig opdateret med udviklingen med et gratis prøveabonnement på dknyt.dk. Abonnementet giver adgang til nyhedstjenesten, tre daglige nyhedsbreve og fuld adgang til blandt andet dk-sundhed.

Trend: Ansatte må gerne have diagnoser og indlæggelser på CV'et

Mange ansatte i psykiatrien har de seneste år fået en ny type kolleger, som selv har diagnoser, psykiatriske indlæggelser og behandlingsforløb bag sig. De nye medarbejdere er lige så stille ved at forandre psykiatrien indefra.

◉ ligemand

Af Astrid Skov Andersen
astrid@kommunen.dk

Da Christian Christensen blev indlagt på en psykiatrisk afdeling, var han 'helt tom og grå indeni'. Han savnede, at der var nogen, der klappede ham på skulderen og sagde, at det hele nok skulle gå. At der var håb for ham. I stedet oplevede han at blive mødt med spørgsmål om tvivlsom økonomi, sidste tandlægebesøg og mængden af cigaretter, han røg.

I dag har han lært at tøjle sine talrige diagnoser, og erfaringerne fra gentagne indlæggelser og følelsen af at blive talt henover hovedet på af behandlere bruger han aktivt i sit arbejde med at støtte andre psykisk sårbare.

Siden 2014 har han været ansat i et af Helsingør Kommunes sociale tilbud til psykisk sårbare borgere, og de personlige erfaringer er hans

kernekompetence. Han er nemlig en såkaldt peer-medarbejder - en ansat, der har trådt de samme sko som de borgere, han skal støtte og hjælpe.

Christian Christensen er ikke den eneste af sin slags. En psykisk lidelse på CV'et bliver i stigende grad efterspurgt, når kommuner og regioner ansætter medarbejdere til at støtte psykisk sårbare borgere. Antallet af tilbud, hvor såkaldte peer-medarbejdere indgår, er vokset de seneste år. Peer-Netværket Danmark, der er et landsdækkende netværk for peer-medarbejdere, har i dag cirka 200 medlemmer. De er fordelt over hele landet, dog med hovedvægten i Region Hovedstaden og i Aarhus.

Peer-medarbejderne kan både være lønnede og frivillige på lukkede afdelinger, på bosteder i kommuner og i andre indsatser, der skal hjælpe psykisk sårbare perso-

ner med at komme sig.

Helsingør Kommune er en del af "Projekt Peer-støtte i Hovedstaden", hvor Rudersdal Kommune, Københavns Kommune, Region Hovedstadens Psykiatri, Psykiatriforeningernes Fællesråd, Det Sociale Netværk og Socialstyrelsen har sørget for at uddanne og ansætte 12 peer-medarbejdere i et projekt, der løber 2015-2018.

Drømme og mål

Christian Christensen på 32 år er en af tre peer-medarbejdere, der i forbindelse med projektet blev ansat i Helsingør Kommune. Han er støtteperson for borgere med psykiske udfordringer, som han besøger hjemme hos dem selv. De hænger ud, spiller guitar eller snakker om heavy metal. Christian Christensen oplever, at borgerne giver udtryk for nogle andre drømme og mål for fremtiden overfor ham end overfor nogle af hans kolleger. Måske er fremtidsdrømmen en kæreste. Eller at se Nepal.

- Det er sjældent, at de kommer dertil, hvor de giver udtryk for, hvad de egentlig drømmer om. Så bliver deres mål sådan noget med at gøre rent eller støvsuge én gang om ugen, fortæller Christian Christensen.

Netop evnen til at sætte sig ind i borgerens situation og have øje for de ting, man har brug for i en sårbar situation, er Christian Christensens vigtigste opgave som peer.

Ordet peer kan oversættes

til ligemand, og ifølge Christian Christensen er en af de største forskelle på ham og andre kolleger, at ligemænd ikke bruger indviklede, faglige udtryk.

- Selve ordet recovery. Hvor klinisk kan det lige være? Der er ikke noget peer eller ligemand i det ord. Det er så fagligt og så ... systemagtigt! Jeg ville hellere sige: "Egon, kunne du ikke tænke dig at få det bedre?" I stedet for "Egon, nu skal vi tale om din recovery."

Det har en effekt

En af dem, der ved noget om recovery - eller det at få det bedre - er Lisa Korsbek. Hun er seniorforsker på Kompetencecenter for Rehabilitering og Recovery i Region Hovedstadens Psykiatri, og hun har sammen med Lone Petersen, leder af Kompetencecentret, undersøgt effekterne af at ansætte medarbejdere med brugererfaring. Ved at indsamle og analysere den internationale litteratur på området viser det sig, at det at møde en peer i sit forløb kan have en positiv effekt på psykiatribrugere på flere områder.

Lisa Korsbek peger især på "håb" som et centralt ord i forhold til at forstå, hvorfor peer-medarbejdere kan hjælpe borgere med psykiske lidelser i deres personlige recovery-proces.

- I den proces opererer man ofte med fem elementer, som ifølge forskningen har betydning. Det er samhørighed, håb, identitet, mening og

empowerment (at generobre magten over eget liv, red.). Håb spiller en central rolle, og peers kan være med til at fremme håbet for brugeren og i sidste instans være med til at fremme recovery-processen, forklarer Lisa Korsbek.

Der findes forskellige modeller for inddragelse af medarbejdere med brugererfaring, og forskningen viser, at det især giver mening, når peer-medarbejdere varetager specifikke peer-opgaver, altså opgaver, der netop forudsætter personlige erfaringer og ikke kan løses på samme måde og med samme effekt af en pædagogisk eller sundhedsfaglig kollega uden brugererfaring.

- Jo mere klart det er for brugeren, at peer-medarbejderen har personlige erfaringer, jo klarere synes effekten nemlig at være i forhold til at

"Det bliver personligt for mig, fordi jeg har stået på den anden side. Så tænker jeg, at sådan har folk jo også talt om mig."

Christian Christensen, medarbejder med brugererfaring fra psykiatrien

styrke håbsfølelsen hos den anden. Det er der meget, der tyder på, i litteraturen, siger Lisa Korsbek og fortsætter:

- Det er dog samtidig formentlig ret afgørende, at erfaringskompetencen netop er en kompetence. De personlige erfaringer skal altså være bearbejdet i en sådan grad, at de rent faktisk kan omsættes til at støtte andre.

Christian Christensen har fået mærkater som maniodepressiv, skizofren, borderliner og psykotisk depression på sin sindstilstand. Nu er han støtteperson for borgere med diagnoser og psykiske problemer.

Foto: Tine Sletting

Den trojanske hest

Der er sket en forandring indenfor det psykiatriske område gennem de seneste 5-10 år. Psykisk sygdom betragtes ikke i samme grad som noget kronisk, og recovery-begrebet har vundet indpas. Peer-tilgangen er et yderligere skridt i den bevægelse.

- Nogle betragter endog det at ansætte medarbejdere med brugerbaggrund som den væsentligste enkeltindsats til fremme af en recovery-orienteret psykiatri, siger Lisa Korsbek. Det skyldes, at peer-ansættelser i psykiatrien også vurderes som noget, der kan have en mere kulturel og organisatorisk forandrende effekt.

Til at beskrive peer-medarbejders indflydelse på psykiatrien bruger nogle billedet med den trojanske hest. I kampen om byen Troja byg-

gede grækerne en stor, hul hest af træ og fyldte den med krigere. Den græske hær forlod Troja og lod fjenden tro, at de havde overgivet sig. Som afskedsgave efterlod de en træhest, og da fjenden mindst ventede det, sprang krigerne ud af hesten og besejrede fjenden.

- Det er nok lidt rigeligt voldsomt, fordi det beskriver et fjendebillede. Men den trojanske hest er et godt billede, fordi den ligesom peers kommer ind ad bagvejen. Det bliver implementeret direkte i stedet for, at der står nogle højt oppe og siger, at nu skal vi gøre sådan og sådan. Ved at ansætte peers ansætter du folk direkte ude i virkeligheden, og så sker forandringen stille og roligt, siger Lisa Korsbek.

Stort potentiale

Der er et stort, uudnyttet

samfundsmæssigt potentiale i at inddrage medarbejdere med brugererfaring fra psykiatrien på arbejdsmarkedet. Det er konklusionen i en kortlægning af arbejdsmarkedet for peers, som forskningsenheden DEFACTUM i Region Midtjylland udgav i juni 2017. For den gruppe af mennesker, der er blevet erklæret arbejdsparate efter psykisk sygdom, kan en peer-stilling være vejen ind på arbejdsmarkedet. Og der er mange jobfunktioner og indsatser, hvor det vil give mening at inddrage medarbejdere med brugerbaggrund.

- Det kan være i afdelinger i jobcentre, der tager sig af job på særlige vilkår eller som vejledere på uddannelsesinstitutioner, hvor de kan arbejde med at forebygge frafald blandt elever med stress eller psykiske problemer, fortæller Jesper Buchholdt Gjørup, der

”Jeg tror, at vi vil fortsætte med at se en vækst. Min fornemmelse er, at det er ved at eksplodere i øjeblikket. Der står mange på spring både i kommuner og regioner til at tage et større spring i den her retning lige nu.”

Lisa Korsbek, seniorforsker i Region Hovedstadens Psykiatri

er konsulent i DEFACTUM i Region Midtjylland og står bag undersøgelsen, der bygger på interview med ledere, peer-medarbejdere, kolleger

til peer-medarbejdere og borgere i Viborg, Randers og Aarhus Kommune.

Ifølge Jesper Buchholdt Gjørup bør der arbejdes for at udvide arbejdsmarkedet for peers, og undersøgelsen peger på en række tiltag, der kan give peers bedre fodfæste på arbejdsmarkedet og nedbryde tabuer og barrierer i forhold til at ansætte medarbejdere med brugererfaring. Det foreslås blandt andet, at peer-uddannelsen udbygges og giver mulighed for praktikforløb, og at jobcentre har særligt fokus på mulige peer-job.

Må ikke blive mainstream

Udbredelsen af peer-medarbejdere er inde i en opadgående kurve, og den tendens vil kun fortsætte, forudser Lisa Korsbek.

- Jeg tror, at vi vil fortsætte med at se en vækst. Min for-

nemmelse er, at det er ved at eksplodere i øjeblikket. Der står mange på spring både i kommuner og regioner til at tage et større spring i den her retning lige nu, siger hun.

Hvis metaforen med den trojanske hest skulle overføres til Christian Christensens hverdag som peer i Helsingør, har hans mission i fjendens lejr handlet om at bekæmpe nedladende sprogbrug om borgere og negativ os-og-dem-kultur. Hvis en borger er besværlig at have med at gøre, kunne kollegerne finde på at bruge udtryk som, at han ”spræller i nettet”. Et udtryk, som Christian Christensen bestemt ikke er begejstret for.

- Det bliver personligt for mig, fordi jeg har stået på den anden side. Så tænker jeg, at sådan har folk jo også talt om mig, siger Christian Christensen. ●

"Jeg har fået fornyet tro på mit arbejde"

Henrik Hejbøl har arbejdet med psykisk sårbare borgere i Helsingør i næsten 20 år. For tre år siden ansatte han den første af tre medarbejdere, der selv har diagnoser og indlæggelser bag sig. De såkaldte peer-medarbejdere har forandret hans syn på psykiatrien og givet ham fornyet tro på sit job.

o **arbejdsglæde**

Af Astrid Skov Andersen
astrid@kommunen.dk

Når der lander en sag på Henrik Hejbøls skrivebord, tager han som leder af de sociale tilbud i Helsingør Kommune stilling til, hvordan han bedst muligt kan hjælpe borgeren. Nogle gange sender han borgeren videre til en pædagogisk medarbejder. Andre gange vurderer han, at en af hans tre peer-medarbejdere skal i kontakt med borgeren. Peer-medarbejderne har selv diagnoser eller erfaring fra indlæggelser på psykiatriske afdelinger.

For nylig fik han en sag om en ung fyr i starten af 20'erne, der havde været indlagt på en psykiatrisk afdeling. Han var rådvild og havde manglende tro på, at livet kunne bringe ham noget godt. Fyren blev sendt videre til peer-medarbejderen Christian Christensen.

- Jeg ville give den unge fyr mulighed for at møde én, der selv har været indlagt på psykiatrisk afdeling, har haft det elendigt og været igennem masser af virksomhedspraktikforløb, som er gået i lort. Og så alligevel har rejst sig og er kommet dertil, hvor han er nu, fortæller Henrik Hejbøl.

- Det ville da være bedre,

end at han snakkede med mig, som har mit på det tørre, bor i en millionvilla, kører i bil, har børn og er lykkedes med alt, siger han.

Fordomsfri tilgang

I 2009 blev Henrik Hejbøl ringet op af det lokale jobcenter. De spurgte, om han kunne bruge en ung mand, der havde været syg og indlagt på psykiatriske afdelinger ad flere omgange. Henrik Hejbøl sagde ja til at mødes med den unge mand.

- Jeg tænkte, at hvis vi ikke selv kan bruge de mennesker, vi forsøger at hjælpe, ville vi sgu da være nogle mærkelige nogen, siger Henrik Hejbøl,

”Jeg tænkte, at hvis vi ikke selv kan bruge de mennesker, vi forsøger at hjælpe, ville vi sgu da være nogle mærkelige nogen.”

Henrik Hejbøl, leder af sociale tilbud i Helsingør Kommune.

Henrik Hejbøl modtog 120 ansøgninger, da han søgte medarbejdere med erfaring som brugere af psykiatrien. Tre af dem er nu ansat til at støtte psykisk sårbare borgere i Helsingør Kommune.

Helsingør Kommune har samtaler med borgere, deltager i afdelingsmøder og kører forskellige aktiviteter for borgere, eksempelvis musikcafeer og livshistoriegrupper. For Henrik Hejbøl er det helt tydeligt, at den nye type medarbejdere tilfører noget nyt. Noget, der både gavner borgerens oplevelse af at blive forstået og kulturen på arbejdspladsen.

- De bidrager med deres blotte tilstedeværelse. De bliver et vidnesbyrd om, at man kan lykkes, og at sygdomme og sårbarheder kan være midlertidige. Det giver en øget ydmyghed overfor det, vi laver. Uden at være helt bevidste om det gør vi os mere umage, end vi ellers havde gjort, siger han.

Det er både overfor borgerne og kollegerne, at peer-medarbejderne er en daglig påmindelse om, at man kan få et godt liv trods psykisk sygdom. Og når peer-medarbejderne deltager i personale-møder og samtaler om borgere, er de med til at udfordre os-og-dem-tankegangen og bringe brugerperspektivet helt ind i maskinrummet.

- De fleste indenfor det her felt vil sige, at de arbejder med brugerinddragelse. Har man peers ansat, arbejder

man helt automatisk med brugerinddragelse i en helt anden potens, fordi de er med ved conferencebordet. De bringer brugerperspektivet ind i vores tænkning. Det er med til at kvalitetssikre vores tilbud at have brugerperspektivet helt inde i maskinrummet, hvor vi planlægger vores arbejde, siger Henrik Hejbøl.

Forny et tro

Henrik Hejbøl har arbejdet med psykisk sårbare borgere i næsten 20 år, og det har vendt op og ned på hans arbejdsliv at invitere tidligere patienter ind i sin medarbejdergruppe.

- Det har revitaliseret min lyst til at arbejde indenfor det her område. Jeg har fået fornyet lyst og tro på vores arbejde. Jeg er vokset op med den tænkning, at hvis du er blevet syg, skal du være det resten af livet, fortæller Henrik Hejbøl, der gennem arbejdet med peers har fået vendt op og ned på den gamle lærdom.

- Man er ikke syg resten af livet. Man kan få et super godt liv, selvom man er syg. Det er meget anderledes, end da jeg startede for 20 år siden. Kronisk sygdom er længerevarende, men ikke nødvendigvis for altid. Det er vitalt.

FÅ ET GODT TILBUD PÅ ASFALTARBEJDE GÅ IND PÅ PANKAS.DK

BÆREDYGTIG ASFALT

”Det ville da være bedre, end at han snakkede med mig, som har sit på det tørre, bor i en millionvilla, kører i bil, har børn og er lykkedes med alt.”

Henrik Hejbøl, leder af sociale tilbud i Helsingør Kommune

der startede med at tage Christian Christensen i virksomhedspraktik.

- Jeg opdagede, at han havde et helt særligt talent for at snakke med mennesker på en fuldstændig fordomsfri måde. Som professionel hjælper går man jo hen til et andet menneske med en mission og en arbejdsopgave, man skal løse. Det gjorde han ikke, fortæller Henrik Hejbøl, der ikke var i tvivl, da han senere blev spurgt, om han ville være en del af Socialstyrelsens og Region Hovedstadens projekt, hvor 12 peer-medarbejdere skulle ansættes i forskellige funktioner i psykiatrien.

Da de nye peer-stillinger blev slået op, modtog Henrik

Hejbøl 120 ansøgninger. I stillingsopslaget var der ingen krav om uddannelse eller faglige kvalifikationer. Det eneste krav var, at ansøgerne selv havde personlige erfaringer med at komme sig ovenpå en psykisk lidelse og havde lyst til at bruge deres oplevelser til at hjælpe og støtte andre.

I ansøgningsbunken var der både murere, tidligere frisører og ph.d.'er, fortæller Henrik Hejbøl, der slet ikke kiggede på ”de fuldstændig gennehullede cv’er”, men i stedet fokuserede på de personlige historier og motivationen for at hjælpe andre.

Et dagligt vidnesbyrd

De tre peer-medarbejdere i

”Jeg var et meget nysgerrigt barn. Jeg skilte ALT ad.”

Aarhus' borgmester kan ikke sine Aarhus-vitser, er for genert til at rose sit udseende, har taget lektioner hos Danse-Dorte og vil gerne strande på en øde ø med Carl Christian Ebbesen (DF). Det afslørede Jacob Bundsgaard (S), da han stillede op til Bagom Borgmesteren LIVE på Folkemødet.

Bagom borgmesteren

Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Jacob, vi skal lige teste, om du er en ægte aarhusianer: Hvad tager en aarhusianer altid med sig ud i ørkenen?

Øh, pas. Den kan jeg ikke. Jeg er ikke så god til de der vitser, selvom jeg er født og opvokset i Aarhus - desværre

... altså, jeg er født i 1976, og de der vitser var vist mest noget 80'er-noget.

Okay, men svaret er: En bil-dør - for så kan de altid rulle ned, når det bliver for varmt.

Okay - det er alligevel godt tænkt.

Hvad er din største politiske ambition for 2017?

Nogen har engang sagt, at man skal kende kvaliteten af en by på den måde, man

behandler dem, der har det sværest. Og mit hjerteblod ligger i det projekt, det er at hjælpe de hjemløse i vores by, give dem tag over hovedet, for eksempel i form af storby-landsbyer, som vi allerede har lavet én af. Vi har både nogle unge og ældre, der har det svært, og de skal kunne mærke, at de også er en del af Aarhus. Vi skal få bragt dem hen et sted, hvor de får den oplevelse, at de er vigtige for byen. Helt overordnet så betragter jeg det som min fornemste opgave at skabe gode rammer for menneskene i Aarhus.

Hvad ligger der på dit natbord?

Jeg har tre børn, og det kræver lidt plads, så vi har et utroligt lille soveværelse, hvor jeg faktisk ikke har noget natbord. Men hvis, så ville der ligge Kaare Dybvads nye bog, som jeg læser i øjeblikket. Den handler om uddannelsesområdets elitefiksering og snobberi. Det er et område, vi skal have gjort noget ved.

”Vi har både nogle unge og ældre, der har det svært, og de skal kunne mærke, at de også er en del af Aarhus. Vi skal få bragt dem hen et sted, hvor de får den oplevelse, at de er vigtige for byen.”

Hvad er det sidste, du gør, inden du går i seng?

Jeg er totalt nyhedsjunkie, så jeg tjekker alle medier.

Nævn én anden nuværende borgmester, som du helst ville strande på en øde ø med - og hvorfor?

Steen Dahlstrøm fra Midtjylland, som er den længst siddende borgmester i Danmark i øjeblikket. Han har en enorm erfaring som borgmester, og ham kunne jeg godt tænke mig at sidde på en øde ø med og udveksle røverhistorier. Jeg ved, at dem har

Spørgsmål fra publikum:

Hvad var din tid til halvmaraton?
1,52.

Hvem var den anden borgmester, du gerne vil strande på en øde ø med?

Københavns kulturborgmester Carl Christian Ebbesen fra Dansk Folkeparti. Han er en super hyggelig fyr.

Hvem af jer skulle jage efter mad?

Af Carl Christian og mig? Carl Christian ser ikke så godt, så det må hellere blive mig, ha ha.

han mange af. Og så har han sagt noget fint, synes jeg, nemlig at: "Som politisk leder skal man altid gå forrest, men aldrig gå længere foran, end man kan vende sig rundt og se sine borgere i øjnene." Som politisk leder er det jo det, man gør. Man sætter en retning og sørger for at få folk trukket med, og det går galt, hvis man spurter derudad, inden folk har haft lejlighed til at mærke, om den vej er rigtig for dem. Hvilket karaktertræk kan du bedst og dårligst lide ved dig selv?

Jeg har altid haft en helt grundlæggende oprigtig interesse for menneskers liv, og jeg kan godt lide at snakke med mange forskellige mennesker. Jeg kan lide mangfoldigheden i, hvordan man kan leve sit liv, og hvad man drømmer om. Den nysgerrighed er jeg utrolig glad for.

Og hvad er du mest glad for ved dit udseende?

Åh gud, det har jeg ikke ... det ved jeg simpelthen ikke, ha ha. Er der ikke nogle andre, der kan give et bud på det?

Blå bog

Jacob
Bundsgaard (S)

► **41 år, borgmester** i Aarhus siden 2011. Gift med Kirstine. Har sammen to drenge og en pige på 6, 11 og 13.

desværre er flyttet fra byen og bor på Nørrebro.

Hvordan var du som barn?

Jeg tror, at jeg var et relativt selvstændigt barn. Og et meget nysgerrigt barn. Jeg skilte ALT ad. Der var ikke det elektriske apparat i vores hjem, jeg ikke fik skilt ad. Vækkeure, radioer, vistnok også vores fjernsyn engang, det var ikke så godt ...

Kunne du samle det igen?

Nej, sjældent. Det var dét, der var problemet.

Har du en bedste ven?

Jeg ved ikke, om jeg har sådan en bedste-bedste ven, men jeg har heldigvis mange gode venner og også nogle, der stammer helt tilbage fra min folkeskoletid. Det er desværre alt for sjældent, jeg ser dem, men vi har nogle faste traditioner, hvor vi mødes, og hvor vi falder tilbage i de der helt gamle roller ...

Hvad er din rolle? Er du kloven eller besserwisseren eller ...?

Af de to, så tror jeg, at jeg er besserwisseren, ha ha.

Er du god til at balancere mellem arbejdsliv og privatliv? Være offline?

Jeg prøver at være meget til stede, når jeg er hjemme. Jeg har en fast regel om, at to aftener om ugen skal jeg spise aftensmad med hele familien - og det er selvfølgelig alt for lidt. Derudover prøver jeg at holde fri i børnenes skoleferier, så vi kan få noget sammenhængende tid sammen, så vi ikke glider fra hinanden. Jeg tror generelt ikke på det der med kvalitetstid. Mere på sammenhængende tid.

Er der slukket for de sociale medier, når I er sammen?

Ja, jo, nogle gange. Ellers så kan jeg skrive en Instagram-besked til mine unger: "Kig op!"

Hvad kan gøre dig vred?

Jeg kan godt blive vred, men det sker ikke så tit. Måske kommer det af, at jeg er rundet af en opvækst, hvor jeg har mødt og kendt virkelig mange forskellige mennesker i mange forskellige livssituationer. Så jeg synes selv, at jeg er ret god til at sætte mig ind i, hvorfor folk gør, som de gør, også selvom det, de gør, er åndssvagt - så giver det et afsæt for en form for dialog og forståelse. Men hvis nogen tryner dem, der har svært ved at få hverdagen til at hænge

Aarhus Kommune: Seks gode og en øjebæ

Hvad er dit favoritspisested?

Shawarmabaren på Strøget og Karma Sushi.

Hvad er din yndlingsudsigt?

Fra et hjørne i Riis Skov, hvor der er udsigt udover havnen, byen og bugten med bøgeskoven i baggrunden.

Hvad er det mest romantiske sted?

Dyrehaven.

Hvilken butik ville du ikke undvære?

LAKOR Soulware - surf-, snow- og skateinspireret tøj.

Hvad er det bedste kulturtilbud?

ARoS - blandt utrolig mange.

Hvad vil du gerne have, at kommunen skal være kendt som?

Et godt, rart og venligt sted at bo.

Hvad er den største øjebæ?

En bygning, der hedder NAVITAS.

sammen, så kan jeg godt blive vred.

Hvad kan gøre dig bange?

Ikke noget på mine egne vegne. Men jeg kan da godt blive bekymret på mine børns vegne - hvad det er for en verden de kommer til at leve i, med klimaudfordringer og den slags. Men ellers går jeg ikke rundt og er bange.

Heller ikke for mindre ting?

Jeg har for eksempel interviewet en borgmester, der var bange for mus og fugle ...

Var det Michael Ziegler? Ha ha ... Nej, jeg er ikke bange for edderkopper, dybder eller ...

Eller for kvinder?

Heller ikke for kvinder ...

Apropos: Hvad skal kvinder vide om mænd?

Oj, oj, oj ... At stor overbærenhed er en dyd. Jeg kan til stadighed fascineres over forskellen på mænd og kvinder på godt og ondt. Et helt konkret eksempel hjemmefra er, at jeg kan gå ind i stuen, og dér kan ligge en trøje på gulvet, der kan stå en kaffekop et andet sted, iPad'en og bøger kan ligge og flyde et tredje sted, og jeg ser det ikke - ikke andet end som, at det ser fint ud og er meget praktisk, for jeg skal jo bruge det hele ... på et tidspunkt. Modsæt min kone. Det er en stadig diskussion derhjemme: Hvad er det, der rent faktisk sker i hjernen, når jeg/man ikke ser det ...?

Hvad er dit bedste kurtiseringstip?

Det handler grundlæggende om at se hinanden og kunne overraske hinanden. Som for eksempel at rydde min kalender henover frokost og så invitere Kirstine ud, når hun

mindst venter det. Det er at finde de der små lommer til overraskelser.

Når jeg ser et dansegulv, så ...

... vil jeg gerne ud at svinge benet. Min kone sagde til mig på et tidligt tidspunkt i vores forhold, hvor jeg var i byrådet, at hvis jeg nogensinde blev rådmand, så skulle jeg lære at danse ordentligt. Og jeg sagde bare ja, ja, for det virkede jo helt urealistisk at skulle nå så langt. Men da jeg så blev rådmand 7-8 år efter, kom hun jo og sagde: Vi to har en aftale. Hvad? Er det der noget, jeg har glemt? Ja, vi skal til at gå til dans og så fangede bordet. Så vi gik til både standard og latin hos Danse-Dorte.

Så du er god til at danse?

Jeg har gået til dans ... lad os lade det blive ved det, ha ha.

Har du et yndlingsband?

Jeg har lige stået og danset med ømme ben efter en halvmaraton til Radiohead på Northside Festivalen. Jeg er rundet af halvfemser-rocken, både britpoppen og grungebølgen fra USA. Og så bliver jeg mere og mere glad for klassisk musik. Jeg ved ikke, om det er noget, der kommer med alderen ...

Hvad er meningen med dit liv?

Jeg vil tage afsæt i K. E. Løgstrup: Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre, uden at han holder noget af dets liv i sin egen hånd. Det er dét, der giver mig brændstof og mening. Og jeg prøver at overføre det på politik alt det, jeg kan. Det er at give noget til andre uden at forvente at få noget igen. ●

Morgendagens meningsdannere

Af Nicolai Boysen

ALLE KOMMUNER BØR HAVE ET UNGDOMSRÅD

"Jeg vil gerne se den kommunalbestyrelse, der vil sige nej til at have et ungdomsråd," sagde Marianne Jelved, da hun i sin periode som kulturminister satte fokus på ungdomskultur. Heldigvis har mange kommuner, blandt andet med kulturministeriets hjælp, fået øjnene op for de store potentialer, der ligger i ungdomsråd, og der er i dag ungdomsråd i mindst 62 kommuner. Der er dog et stykke vej, før alle kommunalbestyrelser har sagt ja.

Et af de steder, hvor der endnu ikke er et ungdomsråd, er Bornholm. Her har vi været vidner til en debat om, hvorvidt et ungdomsråd i det hele taget nytter noget. Til det er mit svar meget klart: Ungdomsråd gør en stor forskel. Ungdomsråd er en platform for unges samfundsengagement, som både kan være med til at sikre, at unges stemme bliver hørt i kommunen, og at unge får mulighed for at involvere sig i lokalsamfundet. Det er til gavn for både de unge og kommunerne.

På Bornholm er det blandt andet blevet fremført, at det er svært at engagere unge i den politiske debat, og at det derfor også vil være svært at engagere unge i et ungdomsråd. Dette beror dog på en misforståelse. For selvom det måske kan være svært at engagere unge i den politiske debat, så vil unge gerne engagere sig. Det kommer måske bare til udtryk på en anden måde, end det tidligere har gjort. Et ungdomsråd kan derfor også være med til at formidle den politiske debat til unge, hvilket kommunerne desværre mange steder ikke magter. Det er vigtigt, at denne opgave løftes, for det er vigtigt, at unge kommer til orde i kommunerne. Unge er eksperter på deres egen hverdag, og vil kommunerne tage unge seriøst, bliver de nødt til at tage deres input med i overvejelserne.

Ungdomsråd er dog ikke nødvendigvis kun et rådgivende organ for politikerne. Ungdomsråd er også en vigtig faktor i udviklingen af lokalmiljøet. Gives ungdomsrådet de rigtige forudsætninger for at iværksætte projekter og tage initiativ, kan det også medvirke til at skabe en rigere, mere engagerende og mere attraktiv ungdomskultur. Der ligger en enorm ressource i unge, som kommunerne bør bringe frem ved at sætte rammerne til rådighed.

Inddragelse af unge er altid relevant, men måske i særdeleshed i en tid, hvor den demokratiske selvtillid blandt unge er meget lav, og hvor tilliden til det politiske system er faldende. Dette betyder ikke, at unge ikke gider demokratiet, men vidner om, at demokratisk deltagelse ikke er en selvfølge, men noget, der skal ske tilvænning til. En tidlig inddragelse i det lokale demokrati giver ikke blot en mere attraktiv kommune, men også mere aktive og engagerede medborgere. Jeg appellerer derfor til alle kommuner om at oprette ungdomsråd.

►► **Kommenter klummen på kommunen.dk**

Nicolai Boysen er formand for Netværket af Ungdomsråd

EL-byrådsmedlem beklager zionist-kommentar

KØGE/ISHØJ. Byrådsmedlem Niels Rolskov (EL) i Køge har fortrudt, at han i en kommentar på dknyt kaldte det 'almindeligt kendt, at zionisterne har været dybt involveret i IS'. Han beklager udtalelsen, efter at Enhedslestens ledelse har lagt afstand til synspunktet.

Rolskov bakkede viceborgmester Seyit Ahmet Özkan (S) fra Ishøj op, som for nylig måtte forlade sit parti efter udtalelser om, at zionister står bag Islamisk Stat. Ishøjs borgmester Ole Bjørnstorp (S) havde gjort det klart, at Özkan ikke kunne repræsentere partiet i byrådet med den holdning.

Centerchef fratrådt efter rod i bilag

AARHUS. Først blev centerchef for Byens Anvendelse og Natur og Vej Service Claus Pedersen bortvist før jul, i juni blev teknik- og miljødirektør Erik Jespersen fyret for sin passivitet i den omstridte forvaltning, og senest er også centerchef for Miljø og Energi Claus Nickelsen blevet afskediget af Aarhus Kommune. Det skyldes et årelangt rod i bilagene, men en nærmere granskning har overbevist kommunen om, at der var tale om rod og ikke bevidst snyd, skriver Jyllands-Posten og Århus Stiftstidende.

Konservative mister absolut flertal

GENTOFTE. Ann-Kathrine Karoff har droppet De Konservative og meldt sig ind i Nye Borgerlige, skriver Lokavisen Gentofte. Dermed har Konservative kun 9 af 19 pladser, og partiets absolutte flertal er dermed forduftet.

Borgmester Hans Toft (K) har ikke anden kommentar til Ann-Kathrine Karoffs beslutning, end at 'det måske er hendes reaktion på, at hun ikke kunne blive genopstillet hos os'.

I september 2016 blev udvalgsformand Lisbeth Winther smidt ud af K-gruppen, fordi hun som den eneste ikke stemte for 'tillid til borgmesterens loyale ledelse og samarbejde'. Da gik K-gruppen fra de oprindelige 11 til 10 mandater. Absolut flertal har K nu udelukkende i Vallensbæk.

Tidsbegrænset hjemmepleje var ulovlig

LOLLAND. Ældre borgere på de tre småøer Fejø, Femø og Askø har det seneste år kun kunnet modtage hjemmehjælp i tidsrummet kl. 9-13. Men der må ikke være forskellige serviceniveauer på øerne og fastlandet, fastslår Ankestyrelsen efter at have spurgt Ældreministeriet.

På Fejø bor der ca. 460 beboere, og indtil sommeren 2016 var der sundhedspersonale på øen døgnet rundt. Byrådet mente dog ikke, at man var forpligtet til at tilbyde hjælp døgnet rundt alle steder i kommunen og indskrænkede hjælpen på øerne.

MAUD LERVIK / POLFOTO

Forældre mobiliseres i jagt på eksilvestjyder

RINGKØBING-SKJERN. Ringkøbing-Skjern har lanceret Facebooksiden Klub Eksilvestjyder i jagten på unge, der læser eller skal begynde på et studie i en af de større studiebyer. Klubben, der holder kontakten til unge fraflyttere gennem netværksarrangementer og giver info om job og events i kommunen, har i forvejen et fodboldhold, og nu får den også en Facebookside.

I udgangspunktet har kommunen og forældrene en fælles interesse i at få de unge mennesker retur til hjemegnen efter endt uddannelse. Kommunen vil gerne sikre virksomhederne den nødvendige kvalificerede arbejdskraft, og forældrene vil gerne have deres børn og kommende børnebørn tættere på, siger Dorthe Frydendahl, bosætningskoordinator i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Spejder-skumfiduser, ny indsigt og en pin-up

Mange borgmestre valgte at tage på besøg hos deres lokale spejdergrupper i Spejdernes Lejr i Sønderborg. Besøg i virkeligheden kan både give omtale og indsigt.
Foto: Christer Holte / Polfoto

Månederne op til KV17 byder på valgstunts af alle slags - nogle af dem garneret med at erhverve sig nyttig indsigt.

Af Knud Abildtrup
knud@dknyt.dk

Er det mon spejdernes kommunikationsindsats, der er blevet mere effektiv, er rigtig mange borgmestre blevet ægte engageret i spejdersagen, eller ser de mange tilrejsende kommuner overhovedet ganske enkelt en ekstra idé i at bruge en lørdag eller søndag på at tage til Spejdernes Lejr, fordi der er valg til november?

I hvert fald var der respons fra adskillige borgmestre, der deltog i spejdernes 'borgmesterdag' under landslejren, som **MIDDELFARTS Steen Dahlstrøm** (S), der kunne ses afbildet i Fredericia Dagblad med uniform og snobrødspind og for en stund kunne glemme dårlig omtale i forbindelse med Ewii-sagsforløbet.

Martin Damm (V) fra **KALUNDBORG** fik ifølge Sjællandske en særlig borgmesterkæde af knob, træ og

læder, og til **HJØRRING** fik **Arne Boelt** (S) en konkret erfaring med sig hjem efter at have spist med plasticdaller-kener ved et raftebord: Han fortalte i hvert fald Vendelboposten, hvordan han efter lejren vil invitere til en række aftenkurser og give de frivillige ledere hjemme i kommunen en række værktøjer, så de kan håndtere udfordrede børn og unge uden fx at skulle skælde ud.

41 borgmestre og 57 andre kommunalpolitikere og embedsmænd fra i alt 71 kommuner tog imod en invitation til at besøge deres lokale spejdergrupper på lejren og samtidig deltage i en kommune-spejder-konference. Og det lykkedes tilsyneladende spejderne at få budskabet om de frivillige, der tager ansvar i lokalsamfundet, udover lejr-bålspladsen og gengivet i lokal presse landet over, da de fik borgmestre og de unge til at reflektere over, hvordan man lokalt kan bruge hinanden bedre - for eksempel ved at hjælpe med at lukke ressourcevage ind i stærke fællesskaber.

Så måske er det et ja til alle tre spørgsmål: At det fungerer for spejderne at få deres konkrete arbejde eksponeret i al landsens medier og at borgmestrene mellem deres indtag af skumfiduser over bål faktisk fik noget brugbart med sig hjem på frivilligfronten. Og mon ikke de 44.000 deltageres forældre, bedste-forældre og flere til med stemmeret til KV17 også følger med?

At det således kan være ganske velvalgt at tage på landslejr og komme i avisen kan ikke afvises - ligesom

værdien af andre valgstunts vel også må måles på, om der udover den åbenbare mediesynlighed også er nogle kilo ny indsigt og relationsopbygning.

Det kunne måske være, som når **Thomas Medom** (SF), rådmand for sociale forhold og beskæftigelse i **AARHUS**, tilbragte en nat på Kirkens Korshærs døgnvarmestue og fik en voldsom stærk oplevelse blandt berusede og skæve mennesker med højt indbyrdes konfliktniveau.

Valgstunt eller ej: Det handler vel om elementær interessevaretagelse fra en privat organisation kombineret med ekstra plads i lokalpolitikernes kalendere i et valgår til at få en 'god historie' i lokalavisen - og måske en rådmand, der fremover vil være mere opmærksom på bedre overnatningsløsninger end madrasser på gulvet.

Også i **HADERSLEV** har en borgmesterkandidat taget natten til hjælp: **Henrik Rønnow** (S) tilbragte en nat sammen med de frivillige Natteravnne på gaden - og fik sine holdninger om tryk og frivillighed bragt til torvs.

I den mere kuriøse ende af opmærksomhedsskalaen udsatte **SOLRØDS** viceborgmester **Kim Sunesen** (V) sig for spydige kommentarer, da det lykkedes ham at komme i medierne ved at lancere en pin-up-kalender, hvor man til november vil kunne finde politikeren meget let påklædt. Han kaldte det et slag for ligestilling - da der er 'en lang og drøj tradition for, at mænd har en kalender med nøgne kvinder hængende på værkstedet. Hvorfor skulle kvinder ikke også have

lov til at have lidt bar hud hængende på kontoret?' Han kalder det over for Netavisen Solrød et 'tiltrængt pift i den ellers så dræbende ensformige valgkamp'.

En borgmesterkandidat fra oppositionen har af gode grunde ikke samme muligheder som de siddende borgmestre for at kunne møde pressefotografer, klippe snore og holde taler. Men der er også grænser for dødsforagten, når den 'dræbende kedsommelighed' skal brydes og ellers så kedelige politikere ønsker opmærksomhed.

Under en traditionel borgmesteropgave som indvielse af et vandsportscenter fravalgte Stén Knuth (V) fra **SLAGELSE** et spring fra timetervippen og klatrede ned til syvmetervippen på grund af hård vind fra sydøst i den gamle færgehavn i Halskov. Ifølge Sjællandske frygtede borgmesteren, der også i byrådsalen for tiden udsættes for høje vindstyrker, at blive taget af vinden på vejen ned fra udspringstårnet.

Til sidst er det værd at minde om en fransk borgmesters stunt, som Ekstra Bladet kunne berette om: Borgmester Charles Dayot i **MONT-DE-MARSAN** havde erklæret, at han ville spise en rotte - og stemme på Mélenchon - hvis FC Barcelona vandt over hans yndlingshold Paris Saint Germain, der havde vundet det første opgør 4-0.

Yndlingsholdet tabte dog 6-1, og borgmesteren måtte vise, at han var en mand af ord. Så han fik sin rotte tilberedt i en gryderet af en kok under en byfest. Rotten smagte ikke godt, men han kom i avisen.

Understøttende undervisning: Alien eller ælling med svanepotentiale?

De offentlige opgaver bliver stadig større og mere komplekse at løse. Samtidig bliver presset på velfærden og behovet for effektivisering på tværs af den offentlige sektor næppe mindre.

Kommunen inviterer en række forskere, eksperter og praktikere til at levere deres bud på, hvordan vi kan finde nye veje til varig velfærd.

NYE VEJE

Mads Jacobsen

Generalsekretær i Dansk Skoleskak

De danske skoler og kommuner har efterhånden godt styr på, hvordan 45 minutters bevægelse inkluderes i skoledagen, så det er mere end blot en tur rundt om flagstangen. Og de får hjælp fra portaler til at styre de mange ildsjæle, der med åben skole har fået en platform, hvorfra de kan promovere deres velmente ideer og koncepter. USU derimod synes at give større udfordringer.

Den politiske tanke med USU var, at den skulle udgøre "læringsaktiviteter, som ligger udover folkeskolens faste fag og emner" samtidig med, at eleverne gøres mere "læringsparate". Ikke alle så fra starten lyset i USU-timerne, hvor for eksempel Danske Skoleelever sidste år gav udtryk for, at USU flere steder nærmere var "understøttende tidsspil" end en reel ressource i undervisningen. Andre tror på potentialet i USU og anvender USU strategisk til at styrke elevernes læringskompetencer.

Et tilbagevendende punkt i debatten om USU er gået på indholdet. For hvad er USU, når det hverken må være traditionel undervisning med bøgerne fremme eller leg uden konkret fagligt sigte? Er det en tur i mosen, som en politiker konkret foreslog, og hvad laver man, når mosen er frosset til, eller der ikke er en mose i nærheden?

Læringspotentiale eller spild af tid

En rapport fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) fra juni 2016 konstaterede, at kun halvdelen af skolelederne har besluttet et konkret fokus for, hvordan USU skal anvendes. Eller som avisen Politiken udlagde rapporten: "Reform fører til spild af tid på hver anden skole".

Men hvordan lærer unge med et nærmest symbiotisk forhold til deres smartphone at fordybe sig og holde fokus i mere end fem minutter ad gangen? Her kan skoleskak som et brain-game, hvor der hurtigt ryger en skakbrik, hvis ikke man holder fokus, noget særligt. En brik til og skakmatten er på vej. På den måde lærer eleverne at forstå konsekvenserne af egne handlinger. Skoleskak lærer tilmed ikke blot eleverne at tænke sig om, men også at vente på, at andre tænker sig om. Læring, der kommer eleverne til gode i skolen og i resten af livet. Med skoleskak lærer eleverne også 'skak-ro', der ikke er total stilhed, men dæmpet samtale i læringssituationer. Når eleverne undervises i skolens andre fag, mindes eleverne om 'skak-ro', og der er direkte overgang fra naturlig skak-opførsel til ønskværdig skole-opførsel. Det giver god mening. Med de rigtige træk og skoleskak som metode bliver USU aldrig spild af tid.

Evidensbaseret tålmodighedstræning

Skoleskak er ikke svaret på alle udfordringer, men der er evidens for positiv effekt på elevers læring. DSS' originale SKAK+MAT®-koncept er testet på 500 elever i Aarhus Kommune, og resultaterne, der blev analyseret af TrykFondens Børneforskningscenter, viste, at de elever, som fik erstattet en ugentlig matematiktime med SKAK+MAT®-undervisning, klarede sig op til 30 procent bedre i matematik end de elever, der modtog traditionel matematikundervisning. Mindst lige så interessant er det, at SKAK+MAT®-konceptet er den eneste kendte danske skoleindsats, hvor drenge-

FOTO: XXXXXXXXX

"Skoleskak lærer tilmed ikke blot eleverne at tænke sig om, men også at vente på, at andre tænker sig om. Læring, der kommer eleverne til gode i skolen og i resten af livet."

ne har samme udbytte som pigerne. Størst effekt sås i øvrigt hos de elever, der keder sig i skolen, hvilket i særlig grad gælder for top- og bundelever - de fagligt stærke og fagligt svage elever. Udenlandsk forskning har derudover tidligere vist, at skoleskak styrker børn og unges evne til fordybelse, koncentration og sekventiel tænkning, som er tæt koblet til interessen for naturvidenskab.

Ingen quick-fixes

Mange elever forlader grundskolen uden at opnå mindst 02 i 9. klasse, og især matematikkompetencerne halter. Samtidig kræves det, at de unge har bestået både dansk og matematik, hvis de vil videre i uddannelsessystemet, hvorfor næste step for de elever, der ikke har bestået grundskolens hovedfag, ikke er en ungdomsuddannelse, men et skoletilbud, der måske kan hjælpe med at indhente det, der ikke blev nået i de første 9-10 skoleår. Lykkes det ikke, kan det aflæses direkte i kommunens regnskaber under voksen-konti. Derfor skal grundskoleforløbet give udbytte uanset elevernes sociale eller faglige forudsætninger. Uden genveje eller quick-fixes må alle greb og timer tages i anvendelse, og det må også gælde USU-timerne, der skal udnyttes til fulde.

Gennemtestet teknologi

Udover at skoleskak er evidensbaseret og har demonstreret sit læringspotentiale som en del af den danske folkeskole siden 1960, er det også en metode, der virker, når mosen er frosset til eller WiFi-signalet svigter. Skoleskak bygger på skakspillet, som er en analog, ældgammel og "gennemtestet teknologi". Det er tålmodighedstræning, når den er bedst. Eleverne er begejstrede, og det samme er de fagprofessionelle lærere og pædagoger. I forbindelse med en læringsindsats det forgangne skoleår på folkeskoler i en mellemstor dansk

kommune svarede 72 % af de involverede lærere og pædagoger, at skoleskak "i høj grad" havde positiv effekt på elevernes læring i USU. 71 procent svarede, at skoleskak "i høj grad" eller "i meget høj grad" kvalificerede indholdet af USU.

Knæk nødden

For mange er USU stadig en nød, der er svær at knække. Tillader man imidlertid sig selv at betragte USU som en ælling med svanepotentiale fremfor en alien uden gang på jord, tilbyder Dansk Skoleskak et fagligt relevant indhold, der styrker matematiske kompetencer og god skole-opførsel med klar direkte overgang til den øvrige undervisning. Evidensbaseret, gennemtestet og med opbakning fra engagerede undervisere.

Dansk Skoleskak (DSS), der har den nationale kompetence indenfor skoleskak, organiserer læringsaktiviteter for 45.000 elever på 600 skoler landet over. Som en af landets største aktører indenfor USU rådgiver DSS skoler og kommuner om, hvordan USU kan bruges til at styrke elevernes matematikkompetencer, koncentrationsevne og respekt for læringsfællesskaber via skoleskak. Skoleskak foregår som USU i et systematisk format med et uddannet læringsteam, hvor lærere og pædagoger faciliterer læringsaktiviteter med skoleskak for hele klasser og årgange - og ikke i den mere klassiske udgave baseret på en ildsjæl, der underviser de mest interesserede elever.

Hvad nogle betegner som 'understøttende tidsspil', kan med skoleskak konverteres til effektfulde læringsaktiviteter. Det smarte træk vil være at lægge en plan for USU og sikre, at det foregår systematisk. Satses der på skoleskak, er der evidens for, at det kommer alle elever til gode, uanset om de drømmer om 02 eller 12. For på skakbrættet er alle lige!

Kommuner genbruger,

Biler, boremaskiner og asfalt: Kommuner over hele landet bruger deleøkonomiske tiltag for at spare penge - til gavn for både borgere og slunkne økonomiske kasser.

o tendens

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

I Thisted kan byens borgere låne kommunens biler - når de altså ikke er i brug andetsteds. I hovedstaden faciliterer kommunerne København og Frederiksberg et utal af loppemarkeder til den genbrugshungrende borger, mens bibliotekerne arbejder på at udlåne alt fra boremaskiner til røremaskiner. I Middelfart er der nedsat en arbejdsgruppe, som skal nedbringe byens affaldsproduktion og sikre mere genbrug, og i Lejre deler fire af kommunens største mælkeproducenter arbejdsmaskiner.

Deleøkonomien vokser. Både i kommuner, blandt borgere og i det private erhvervsliv. Derfor har Erhvervsministeriet gjort Aarhus til deleøkonomisk forsøgsby i 2017 - som led i regeringens strategi for vækst gennem deleøkonomi. Det skal give Danmark erfaringer, som kan bruges i erhvervsudviklingen, lyder det fra erhvervs- og vækstminister Brian Mikkelsen (K).

Fossile biler skal væk

I Aarhus betyder det, at kommunen har igangsat en række projekter, som skal udvikle deleøkonomien i byen. En kortlægning af deleøkonomisk overnatning, udbredelse af el-delebiler og et deleøkonomisk folkemøde, der finder sted her i august, er nogle af dem.

- Forhåbentlig kan et folkemøde gøre deleøkonomi mere håndgribelig og konkret

for både borgere og virksomheder og sætte fokus på de mange nye måder at tænke forbrug og bæredygtighed på, så vi sammen kan hjælpe udviklingen af deleøkonomi på vej på en god og transparent måde," siger Line Knive, der arbejder med deleøkonomi for Aarhus Kommune.

Udover at afholde folkemøder er kommunen i gang med at kortlægge deleøkonomisk overnatning i byen og forsøger at udbrede elbiler. Sammen med en delebilsordning arbejder klimasekretariatet på at fortrænge 1000 fossile biler fra Aarhus i løbet af 2017. Delebiler på el skal overtage, og byens borgmester viser vejen i en el-delebil i denne måned.

- Det er meningen, at jeg skal bruge den på mindre ture rundt i byen, når jeg skal til møder og arrangementer. Det passer fint til fremtiden indenfor transportområdet, som vi kan høste erfaringer fra til at sikre en bedre mobilitet i byen, siger Jacob Bundsgaard (S).

Skruemaskiner og asfalt

Den røde tråd i deleøkonomi er at deles om alle de ting, man kun bruger i begrænset omfang. Oftest fremhæver eksperter skruemaskinen som skoleeksemplet. Sådan en bruges nemlig i gennemsnit 13 minutter i løbet af sin levetid. Resten af tiden ligger den i værktøjskassen og samler støv. Også biler, værelser, værktøj, legetøj og andre forbrugsgoder er oplagte at dele.

I sidste ende handler det om at skabe adgang - enten ved at genbruge, videresælge brugt

Hvad er deleøkonomi?

Deleøkonomi går ud på, at borgere og kommuner stiller aktiver til rådighed for andre. Det kan være et lift med en bil, som alligevel kører på tværs af landet, eller udlån af materiel fra kommunen til borgerne. Analysehuset Dalberg Research har i en rapport til Erhvervsstyrelsen identificeret tre typer af deleøkonomiske virksomheder:

Produkt-service-systemer:

Her får borgerne adgang til andres forbrugsgoder. Det kan være, at man har brug for at låne et værelse en enkelt nat. Igennem produkt-service-systemer er det muligt at leje det hos en privat. Det er også produkt-service-systemer, når en kommune udlejer sine biler efter endt arbejdsdag.

FOTO: TOBIAS NØRGAARD PEDERSEN / POLFOTO

eller ved at leje eller låne ting ud, som kun bruges en gang imellem.

Og genbruge, det gør staten nu med asfalt.

På en del af motorvejsstrækningen mellem Herning og Holstebro lægges nemlig en helt ny og særlig miljøvenlig type asfalt. Det er første gang, det øverste lag asfalt,

det såkaldte slidlag, som udlægges på en motorvej, består af 30 procent genbrugt asfalt fra en anden vej. Slidlaget er en vejs dyreste lag, og derfor er der mange penge at spare ved mere genbrug.

Det danske samfund vil ifølge projektrapporten formentlig kunne spare trecifrede millionbeløb årlig ved at

hæve andelen af genbrugt asfalt. Udover at mindske presset på jordens ressourcer vil øget genbrug af asfalt potentielt kunne fjerne 10-20 procent af den samlede CO₂-udledning fra fremstilling af slid- og bindelag.

- Det er klart, at kan vi spare store millionbeløb og samtidig bidrage til et bedre miljø,

så er det meget interessant for os. Veje fylder meget i de kommunale budgetter. Det vigtige for os er at få klarlagt, om kvaliteten holder, og at den er lige så god som helt ny asfalt. Det er dét, som laboratorieundersøgelser og vejstrækningen mellem Herning og Holstebro skal vise os, siger formanden for Teknik

DI: Kommuner går for langt, når de tjener på genbrug

Flere kommuner laver klare strategier for både deleøkonomi og cirkulær økonomi. Men dele af juraen er ikke helt på plads.

o konkurrence

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

'One man's trash, another man's treasure'

Det gamle engelske ord-sprog er vakt konkret til live i 31 af landets kommuner. For

mens én borger smider sin gamle hjørnesofa ud, står en anden og mangler netop sådan en. Det har kommunerne gjort en forretning ud af.

Selvom der i princippet er tale om affald, tjente landets kommuner 29 millioner kroner i 2015 på videresalg af

ting, som var fisket op af containere på genbrugspladsen. Salget foregår gennem kommunernes genbrugsbutikker, som de selv driver. Samtidig sparede kommunerne penge på ikke at skulle fyre op i forbrændingen lige så ofte som tidligere:

- For hvert eneste ton affald, vi flytter væk fra forbrænding, er der et ton affald, der ikke er en belastning for vores genbrugspladser. Vi sparer penge, og det gør, at kundernes affaldsgebyrer bliver holdt i ro, siger Anne-Mette Fuglsang, direktør i Renosyd, som er ejet af Skan-

derborg og Odder Kommune.

DI: Overflødigt

Men den går ikke, hvis man spørger Dansk Industri (DI). I hvert fald går den ikke hele vejen. For selvom DI ikke er imod genbrug, mener de, at der er et stort, velfungerende markedet for genbrug i Danmark, og derfor er der slet ikke brug for, at kommunerne supplerer med egne butikker. Butikkerne bliver ikke drevet på markedsvilkår, og derfor fordrejer de konkurrencen, siger Karin Klitgaard, miljøpolitisk chef i Dansk Industri.

deler og recirkulerer

Redistributionsmarkeder:

Redistributionsmarkeder dækker over alt videresalg. Det kan både være loppemarkeder som på billedet eller genbrug af jord fra ét byggeprojekt til et andet.

FOTO: SIMON FALS / POLFOTO

Samarbejdende livsstile

Med samarbejdende livsstile udveksler borgere og eventuelt kommuner tjenester. Det kan være samskabelse mellem kommuner og foreninger eller frivillige, som køber ind for hinanden. Eller som her borgere, der frivilligt indsamler affald.

FOTO: JENS DIGE

”Deleøkonomien foregår i høj grad mellem borgerne og virksomhederne - som vi ser det med GoMore og AirBnB. Der er færre aktiviteter hos kommunen internt og mellem kommuner. Men flere og flere kommuner har fået øjnene op for potentialerne – eksempelvis bedre udnyttelse af kommunens bygninger eller biler.”

Line Bech, programleder for Cirkulær Økonomi og Ressourcer

og Miljøudvalget i KL, Jørn Pedersen (V).

Det er ikke for sjov

Hos Gate21, et partnerskab mellem kommuner, virksomheder og videninstitutioner, der arbejder for det fælles mål at accelerere den grønne omstilling, har man taget deleøkonomien til sig som et

værktøj, der skal være med til at nedbringe ressourceforbruget.

Derfor inviterede de i marts til workshop for partnerne i Gate21, hvor de kunne idéudvikle på deleøkonomiske tiltag. Inden da havde man kortlagt, hvordan det står til med deleøkonomien i kommunerne, som har to mulige

roller: De kan enten være deltagere gennem egne ressourcer som biler og bygninger eller facilitatorer af deleøkonomiske projekter. Når de deltager, kan de dele med borgerne, mellem kommunens forvaltninger eller på tværs af kommunegrænsen, så flere kommuner for eksempel har fælles sneryddere.

- Deleøkonomien foregår i høj grad mellem borgerne og virksomhederne - som vi ser det med GoMore og AirBnB. Der er færre aktiviteter hos kommunen internt og mellem kommuner. Men flere og flere kommuner har fået øjnene op for potentialerne - eksempelvis bedre udnyttelse af kommunens bygninger

eller biler, siger Line Bech, programleder for Cirkulær Økonomi og Ressourcer.

Når Gate21 inviterer deres partnere til en workshop om deleøkonomi, har det ét formål: Det skal accelerere den grønne omstilling.

- Det er ikke bare for sjov, men med henblik på at bruge det som et middel, der kan

understøtte nogle af mulighederne for at skabe grøn omstilling og effektivisere ressourceforbruget, som er alt for højt i dag. Man siger, at vi har et ressourceforbrug, der svarer til tre jordkloder. Så der er brug for, at vi udnytter de ressourcer, vi har, langt mere effektivt, siger Line Bech.

- Kommunerne går alt, alt for langt, når de som lokale affaldsmyndigheder modtager både affald samt funktionsduelige og genbrugelige genstande på de kommunale genbrugsstationer og derefter renser eller reparerer dem og sælger dem i butikker etableret til formålet, siger Karin Klitgaard.

Det har fået brancheorganisationen til i 2015 at opfordre Ankestyrelsen til at afklare, hvorvidt det overhovedet er tilladt for kommuner at videresælge til genbrug. Ankestyrelsen har vurderet, at det er tilladt, dog ikke, hvis der er

tale om videresalg af elektronikaffald. Dansk Industri stiller sig dog fortsat uforstående overfor afgørelsen, da den henviser til en udtalelse, som Indenrigsministeriet kom med i 1986.

Andre standarder

Heller ikke hos Danske Byggematerialer er man begejstret over kommunernes gensalg af blandt andet byggematerialer. Det skyldes, at det er uklart, hvorvidt kommunernes videresolgte ting skal leve op til samme standarder og regler som private virksomheder, når de videresæl-

ger til genbrug. Det gør sig blandt andet gældende, når det kommer til videresalg af vinduer.

- Der er ingen obligatorisk CE-mærkning, fordi vinduer-

”Kommunerne går alt, alt for langt, når de som lokale affaldsmyndigheder modtager både affald samt funktionsduelige og genbrugelige genstande på de kommunale genbrugsstationer og derefter renser eller reparerer dem og sælger dem i butikker etableret til formålet.”

Karin Klitgaard, miljøpolitisk chef i Dansk Industri

ne ikke er nyfremstillede og derfor heller ikke kan deklareres i overensstemmelse med en harmoniseret standard. Det betyder blandt andet, at de brugte vinduer

meget vel kan være forurenede med farlige stoffer som bly i malingen og pcb-rester i fugerne. Det vil ikke forekomme ved nye vinduer, skriver branchedirektør i

Danske Byggematerialer Jette Snoer blandt andet i et debatindlæg i Licitationen.

PROGRAM FOR DELEØKONOMISK FOLKEMØDE 2017

#DelFolkens

#KONFERENCESCENEN

09.00 - 13.00: Konference.
Se konferenceprogram og tilmeld via www.tilmeld.dk/delfolkens

13.30: AMBA2 - Den Kreative Andelsbevægelse m. bl.a. Preben Mejer, direktør for videnscentret Radr og Anne Mette Zachariassen, direktør i mind Y business

15.00: Cicular by Design, workshop med bl.a. Dell og IKEA

17.30: Præsenteret af Airbnb: Deleøkonomisk iværksætter, muligheder og udfordringer

#GIVISMESCENEN

På Givismescenen vil der være oplæg og debatter hele eftermiddagen.

Du kan blandt andet opleve:

**Givisme ved Vovemod og Pindhund
Fødevarebanken
Rodskud, debat
3R kontor
Røde Kors
Rethink Human Being
Robert Snider**

...og meget mere

#KONFERENCEPROGRAM

09.00 - 09.30: Ankomst, kaffe og croissanter & Væredygtighedsspillet

09.30 - 09.40: Velkomst v. Brian Mikkelsen, Erhvervsminister

09.40 - 09.50: Velkomst v. Jacob Bundsgaard, Borgmester i Aarhus

09.50 - 09.55: Introduktion af dagen v. moderator

10.00 - 10.30: Boyd Cohen, ekspert i deleøkonomi og byudvikling, forfatter og forskningschef ved EADA Business School, Barcelona

10.30 - 10.45: Q&A med Boyd Cohen

10.45 - 11.15: Pause

11.15 - 11.30: Flemming Besenbacher, Formand for Carlsberg Fondet og Chairman for regeringens advisory board for Cirkulær Økonomi

**11.30 - 12.15: Session I
Om deleøkonomiske platforme med Aja Guldhammer, direktør i Reshopper, Søren Riis, medstifter af GoMore og Søren Knudsen, direktør i FarmBackup**

**12.15 - 12.55: Session II
Derfor går etablerede virksomheder ind i deleøkonomien - med Martin Manthorpe, Udviklingsdirektør i NCC og Michael Juhler-Nøttrup, Innovationschef i Tryg Forsikring, Jesper Bove-Nielsen, Rema 1000 & Vigo.**

12.55 - 13.00: Afslutning v. moderator

#FÆLLEDEN I GÅRDEN

14.00:
Debat om deleøkonomisk overnatning og regulering

16.00:
Debat om cikulær økonomi og bæredygtighed m. bl.a. Johannes Lundsfryd, medforfatter til Rodskud og byrådsmedlem i Middelfart Kommune.

18.00:
Debat om freelance arbejdsmarked i fremtiden m. bl.a. Nanna Højlund, næstformand i LO, Vibeke Jensen, beskæftigelseschef i Aarhus Kommune og Dennis Forchhammer fra Happy Helper og Steffen Mortensen fra Hilfr

#DU KAN OGSÅ

Spise dig mæt i street food fra Kødbyens Mad & Marked-boder

Sejle en tur på Åen i Solbåden

Møde robotten Norma i Apoteket hele dagen

Strikke med Røde Kors i Færre Fremmede i Verden-vognen fra kl. 14.00

Deltage i CSR-workshop for virksomheder, der tør gøre en forskel kl. 13.00 i John Drejer

Møde børne-bogsforfatter, Gunvor Ganer Krejberg i den omvendte sal fra kl. 15.00

Holde dine møder i et af vores lokaler. Kontakt os for mere info

Have det sjovt ved Vandhullet med aktiviteter for børn og barnlige sjæle

21. august Søren Frichs Vej 20, Aarhus C.

Disse kommuner har gældsat sig mest

Samlet har kommunerne større lån end for fem år siden, men nogle har dog valgt en anden retning. Det gælder blandt andet Nyborg, der har valgt at afvikle sin gæld.

Lånene er vokset hos kommunerne. Samsø har blandt andet skullet bruge penge på et færgerederi.

Foto: Jens Øster-Mortensen / Polfoto

lån

Af Jens Holm
jens@kommunen.dk

Når kommunerne finansierer anlægsudgifter til alt fra ældreboliger over havneanlæg til skoler, sker det i stigende grad for lånte penge.

Set over de seneste fem år har kommunerne nemlig samlet øget gælden til eksempelvis banker, kreditforeninger og forsikringsselskaber.

I 2013 havde kommunerne gennemsnitligt stiftet langfristet gæld for 17.518 kr. per borger i 2013 mod 18.270 kr. i 2017.

Det viser tal fra Økonomi- og Indenrigsministeriet, som *Kommunen* har trukket.

To af de steder, hvor gældsposterne er øget mest markant over de seneste fem år, er Samsø og Gentofte, mens

andre kommuner simpelthen har valgt at afvikle hele deres gæld i samme periode.

Ville ikke udlicitere

Samsø markerer sig som den kommune, som har øget sin langfristede gæld mest. I 2013 var gældsposten 40.653 kr. per borger mod 125.270 kr. i 2017 - en stigning på 208 procent.

- Det er sket, fordi vi har oprettet vores eget kommunale færgerederi, og så har vi investeret massivt i to færgehavne blandt andet for at forkorte sejladstiden til Sjælland, forklarer Marcel Meijer (S), borgmester på Samsø.

Kommunen besluttede at stifte sit eget rederi til overfarten mellem Samsø og Jylland efter en fejlslagen udbudsrunde, hvor kommunen kun modtog ét tilbud på opgaven.

Et tilbud, der ifølge Samsø

Kommunes egen kontrolberegning ville femdoble udgifterne.

- Jeg ved godt, at gælden er væsentligt større end i andre kommuner, men i dag har vi fuldstændig frihed til at styre færgen og kan selv foretage ændringer, som vil være nødvendige, efterhånden som samfundet ændrer sig. Havde vi tegnet en 10-årig kontrakt med et privat rederi, så skulle de have penge for at foretage ændringer, hver gang der skulle opstå et behov for det, forklarer Marcel Meijer.

Alternativet er mere skat

På andenpladsen ligger Gentofte, der har øget den langfristede gæld med 7.236 kr. per borger i 2013 til 17.718 kr. i 2017 - en stigning på 145 procent.

- Kommunen optager kun lån, som tilbagebetales af brugerne enten via takster eller via en husleje, og det er primært lån til ældreboliger, plejeboliger, fjernvarmeudbygning og til ikke-kommunale udgifter, eksempelvis til udvidelse af Skovshoved Havn, forklarer Hans Toft (K), borgmester i Gentofte Kommune, og fortsætter:

- Det er fjernvarmebrugerne, der betaler det via takster, og det samme gælder for plejehjemmene og plejeboligerne. Så længe der er folk, der bor i ældreboligerne og plejeboligerne, så betaler de selv de lån. Lånene er i gæseøjne kommunen uvedkommende.

Borgmesteren understreger, at risikoen ved at optage langfristet gæld til netop ældreboliger er nærmest ikke-eksisterende, da det næppe er et realistisk scenarie, at kommunen pludselig skulle stå uden ældre, der skal bo i boligerne.

- Alternativet ville jo være, at kommunen skulle låne penge ud til det for at få det op at stå. Det betyder, at vi skulle sætte skatten op, og vi vil ikke sætte skatten op for at

“Når vi ikke har nogen gæld, så har vi heller ikke nogen forpligtelse på afdrag og renter, og det betyder, at vi sparer et større millionbeløb på at undgå vedligeholdelsen af gælden.”

Kenneth Muhs (V), borgmester i Nyborg Kommune

agere bank, siger Hans Toft.

Her er gælden afviklet

I den helt modsatte ende af skalaen findes Nyborg, der har valgt at afvikle så godt som sin al langfristede gæld.

- Vi solgte en række aktier i vores el- og forsyningsområde. Her skulle vi beslutte, om pengene skulle bruges til enten investeringer på anlægssiden eller på at afdrage vores gæld, forklarer borgmester i Nyborg Kenneth Muhs (V).

Kommunalbestyrelsen valgte at afdrage gælden fremfor at bruge pengene fra aktiesalget til anlægsinvesteringer.

- I 2001 var Nyborg en af de mest forgældede kommuner i Danmark. Den gæld, vi er registreret for i dag, står ældreboligerne for, og her er det bestemt ved lov, at det er noget, som lejerne skal betale, og derfor kan vi ikke afvikle den, fortæller Kenneth Muhs.

I Nyborg var den langfristede gæld på 10.616 kr. pr. borger i 2013 mod 1.038 kr. i 2017.

- Når vi ikke har nogen gæld, så har vi heller ikke nogen forpligtelse på afdrag og renter, og det betyder, at vi sparer et større millionbeløb på at undgå vedligeholdelsen af gælden, siger Kenneth Muhs.

Ordførerne

Kommunalordførerne skriver på skift om aktuelle politiske mål, udfordringer og sager. I denne uge **Susanne Eilersen** (DF)

ENSARTET KOMMUNESKAT OG VELFÆRDSNIVEAU

Dansk Folkeparti har vi stort fokus på et Danmark i balance, et Danmark, hvor man som borger kan forvente samme serviceniveau i velfærd.

De senere år har vi desværre set en skævvridning af vores landsdele i et A- og B-hold alt efter, hvor man bor i landet. Det gælder både på sundhedsområdet, hvor der er langt til sygehusene, hvor ambulancerne har en lang responstid, og hvor der er steder, hvor man ikke længere kan tage det for givet, at man kan få sin egen personlige huslæge, eller hvor der slet ikke er et lægehus, man kan henvende sig til.

Mange må affinde sig med at flytte langt efter et plejehjem og dermed væk fra vante omgivelser og pårørende, fordi plejehjemmet i lokalområdet er nedlagt.

Børnefamilier flytter fra området, da både dagtilbud og skole for længst er lukket - for ikke at tale om den lokale købmand. Dette efterlader mange små samfund med overvejende ældre borgere og folk, der er arbejdsløse, men også stavnsbundne, fordi de ikke kan sælge deres huse, da der ingen tilflyttere er til området.

Hvad har det så med kommuneskatten at gøre? Alt, fristes man til at sige. For der er stor forskel på, hvad borgerne betaler i skat fra kommune til kommune. De kommuner, der har den højeste skatteprocent, er de kommuner, der er økonomisk trængte grundet fraflytning, manglende arbejdspladser, flest borgere uden uddannelse og dermed mange på kontanthjælp og overførselsindkomster. Borgere, der ofte trækker meget på velfærden.

Det tvinger kommunerne til at sætte skatten op samtidig med, at de fortsat har udfordringer med at levere samme serviceniveau i velfærdsydelser. Det modsatte ser vi i de økonomisk solide kommuner, der - samtidig med at have en noget lavere skatteprocent - har mulighed for at levere et bedre serviceniveau på velfærdsområdet.

Derfor er vi i Dansk Folkeparti kommet med et forslag om at ensarte den kommunale skatteprocent sådan, at du, uanset hvor du som borger bor i landet, skal betale det samme og med rette forvente et nogenlunde ens serviceniveau på velfærdsområdet.

I Danmark har vi gennem generationer altid sigtet efter, at de bre-

deste skuldre bærer de tungeste byrder. Derfor kan vi ikke acceptere, at en kontanthjælpsmodtager på Langeland betaler op til 5 procent mere i kommuneskat end en direktør i Gentofte.”

Derfor kan vi ikke acceptere, at en kontanthjælpsmodtager på Langeland betaler op til 5 procent mere i kommuneskat end en direktør i Gentofte og så ydermere kan se frem til et lavere serviceniveau, når man får brug for hjælp fra det offentlige.

Derfor skal vi kigge på en helt ny udligningsordning for de 98 kommuner, en ordning, hvor vi ser på det samlede økonomiske behov for at levere en ordentlig service i alle landets kommuner. Vi skal sætte skatteprocenten og en fordelingsnøgle, der gør det muligt.

I Dansk Folkeparti er vi ikke bange for, at en centralisering af skatteprocenten skader det kommunale selvstyre, så kommunernes incitament til at effektivisere og nytænke går fløjten. Tværtimod vil kommunerne fortsat være interesseret i at fastholde og tiltrække nye borgere.

Den demografiske udvikling, presset på sundhedsudgifterne og borgernes forventninger til god velfærd, vil fortsat udfordre kommunerne til at tænke nyt og anderledes; det ændrer det kommunale selvstyre ikke ved.

TOP 10: Her er gælden øget mest på fem år

Kommune	2013	2017	Stigning (pct.)
Samsø Kommune	40.653	125.270	208
Gentofte Kommune	7.236	17.718	145
Jammerbugt Kommune	13.499	22.597	67
Læsø Kommune	26.795	43.602	63
Bornholms Kommune	12.369	16.701	35
Køge Kommune	14.537	19.404	33
Hjørring Kommune	18.233	23.532	29
Favrskov Kommune	10.066	12.924	28
Albertslund Kommune	19.018	24.337	28
Brønderslev Kommune	14.811	18.292	24

Tallene viser, hvor meget langfristet gæld kommunerne har pr. borger. Det vil sige gæld, som løber mere end ét år.
Kilde: Økonomi- og indenrigsministeriet.

» **Kommenter klummen på kommunen.dk**

Net, app, papir

Læs om den seneste udvikling i og omkring de danske kommuner krydret med internationale perspektiver og debatskabende opinion. *Kommunen* fås som avis og app foruden i en netudgave, som opdateres ugentlig. Bestil avisen – ring 46 35 33 43 eller send en mail til lisbeth@kommunen.dk, og vi tager kontakt til dig.

kommunen

politik fra rødderne

Download avisen som app: Find den på Apple App Store eller scan qr-koden her på siden. Appen er gratis, men avisen kan kun downloades med et avisabonnement. Har du ikke et abonnement, kan du dog stadigvæk downloade en enkelt udgave gratis.

Et fuldt avisabonnement koster kr. 2.625 pr. år (avisen er momsfritaget), indeholder 30 udgivelser årlig, fuld adgang til ugentlig opdateret nyhedsside med tilhørende artikeldatabase og gratis app.

Så kommer ligestillingsministeren til at arbejde med kvoter, så er alle vel glade?

MF'er Jeppe Jakobsen (DF) på Twitter om Karen Ellemanns (V) overtagelse af Fiskeriministeriet.

Små folkemøder skaber god debat: "Det er sværere at gemme sig bag argumenter som 'idiot', når idioten står lige foran dig."

Folkemøder handler om dialog. Åben dialog. Dialog på tværs af partiskel. Folkemøder er for alle uanset alder, køn, religion og etnicitet. Folkemøder drejer sig om at få os alle til at engagere os i samfundets udvikling. Det er det, demokratiet går ud på.

Det er absolut ikke forbudt at være uenig, men dialogen har det bedre, hvis man taler sammen. Uden dialogen - og evnen til at lytte til andres argumenter - afskærer man sig på forhånd fra at nå frem til en løsning.

Udfordringen er at få folk til at deltage i samfundsdebatten. Og det er svært i vore dage. Den åbne og fordomsfrie debat har det skidt. Der har altid været misinformation, men med adgangen til internettet er det blevet muligt at sætte misinformationen i system. At få den bredt ud til mange mennesker på kort tid. Med sociale medier som Facebook og Twitter går det så stærkt, at kontrollen med, hvad der er sandt og usandt, forsvinder i mængden. Falske nyheder har gode vilkår.

Mon vi kan huske tilbage til tiden før internettet? Før vi alle gik rundt med mobiltelefoner, der hele tiden skal tjekkes? Kan vi huske de store forventninger, vi havde, da den kom frem? Det er ikke så længe siden. Herhjemme slog det for alvor igennem for kun godt 20 år siden.

Kamp mod falske nyheder

I internettets spæde barndom havde vi alle håb om, at det ville være med til at demokratisere debatten. At det ville give alle adgang til alverdens information og være en platform for mangfoldige synspunkter. Internettet ville demokratisere ytringsfriheden og revolutionere måden, vi debatterer på. Vi ville alle få direkte adgang til ordet.

Er vi så glade? Er det gået, som vi håbede?

Internettet har selvfølgelig åbnet debatten. Alle kan være med, medmindre de vender denne verden af computere, tablets og mobiltelefoner ryggen. Men er debatten blevet demokratiseret? Er der tale om en konstruktiv, åben debat med godt fodfæste i fakta? Eller er vi røget ud i et morads, hvor mange af os efterhånden fører en kamp mod det, vi kalder alternative fakta eller falske nyheder (fake news)? Nogle kalder det en frihedskamp; andre en modstandskamp.

Udviklingen har skabt usikkerhed om de virkelige nyheder. Usikkerhed om etablerede og seriøse medier. Usikkerhed om ærlige politikere, der ikke underlægger sig spindoktorernes taktiske og strategiske verden. Usikkerheden underminerer de demokratiske værdier, vort samfund bygger på. Underminerer og forperster den åbne og fordomsfrie debat.

USA's nye præsident, Donald Trump, fører desværre an i denne udvikling. Med sin Twitter-politik puster han til ilden ved at beskyldte etablerede og sandfærdige medier for fake news.

Under valgkampen i Frankrig blev den nuværende præsident, Emmanuel Macron, på skift beskyldt for at have skjulte formuer i udlandet, for at have et hemmeligt homoseksuelt forhold og for at være finansieret af Saudi-Arabien.

Den franske avis Le Monde skrev om en video på Facebook, hvor en mand overfalder to sygeplejersker på et hospital for at vise,

Folkemødet på Møn er blot et af flere små demokratiske "småsøstre" til Bornholm. På de små folkemøder, der pibler frem overalt, bliver debatten nær, åben og konstruktiv, skriver kronikøren.

hvor utaknemmelige indvandrere er. Men sandheden var, at videoklipet viste en beruset mand på et hospital i den russiske by Novgorod.

Det hele falder ind under begrebet falske nyheder. Der var tale om direkte løgnagtig manipulation med det ene formål at undergrave præsidentkandidaten og vinde valget.

Ytringsfrihed for fuld udblæsning

Det er her, de små folkemøder, der pibler op rundt omkring i Danmark, bliver vigtige. De er et forsøg på at få dialogen og debatten tilbage på et mere konstruktivt spor. De små folkemøder giver os allesammen mulighed for at mødes med vores politikere i øjenhøjde. Folkemøde Møn giver folket mulighed for at komme helt tæt på beslutningstagerne. Ansigt til ansigt, enten ved at lytte og stille spørgsmål eller ved at deltage i mindre debatter ved caféborde, hvor politikerne også deltagere.

Som noget nyt vil der på Folkemøde Møn i år være et Speaker's Corner med en åben mikrofon for alle. Det er ytringsfrihed for fuld udblæsning.

På 'Unge-folkemøde Møn' fredag 25. august vil de unge efter at have deltaget i en valgkampagne med "kandidater" fra partiernes ungdomsafdelinger kunne deltage i et prøvevalg. Unge-folkemøde Møn er starten på en

"Det er absolut ikke forbudt at være uenig, men dialogen har det bedre, hvis man taler sammen. Uden dialogen - og evnen til at lytte til andres argumenter - afskærer man sig på forhånd fra at nå frem til en løsning."

æra, hvor de unge i lokalsamfundet involveres på en helt ny måde. Formålet er at give morgendagens beslutningstagere et godt grundlag for deres virke.

Fordelene ved den åbne, direkte debat er, at det er sværere at gemme sig bag argumenter som "idiot", når idioten står lige foran dig og kan svare igen. Også de andre små folkemøder, der breder sig fra syd til nord, satser på den direkte, tætte og nære debat. Nogle folke-

møder har specielle emner på dagsordenen som Kvindfolkemødet på Falster, Naturmødet i Hirtshals, Uddannelsesdebatten i Nørre Nissum og Kulturmødet på Mors.

Til Det Fynske Folkemøde, der afholdes 2. september, kommer der både lokale og landspolitikere, kulturpersonligheder og mange flere til det, de kalder en fynsk folkefest.

Det samme gælder det nye folkemøde i Odsherred, der løber af stablen 16. september.

Indgreb mod falske historier

De små folkemøder med den åbne og nære debat er vigtige og uundværlige, men det er selvfølgelig ikke nok til at bremse fake news, som ikke ville have den voldsomme spredning, de har, uden sociale medier som Facebook og Twitter. Facebook er i gang med en række initiativer for at bremse de falske historier. I Storbritannien er regeringen på vej med indgreb, der skal regulere internettet. Herhjemme er der forslag om at etablere en aktionsgruppe mod misinformation. Det sker på baggrund af World Economic Forum, der har erklæret misinformation for en trussel mod demokratiet.

Lea Korsgaard, chefredaktør for netmediet Zetland, har skrevet en bog om, hvordan vi skal forsvare demokratiets grundværdier overfor bølgen af løgn på sociale medier og i politik. Det sidste er bekymrende. Politikerne burde være dem, der går forrest og genopretter tilliden til det politiske system - også i dagligdagen - ikke kun ved festlige lejligheder og i nytårstaler.

En demokratisk fest

De små folkemøder er da også andet og mere end forsøg på at bringe den demokratiske debat tilbage på det spor, vores demokrati hviler på. Det handler om at forstå de grundlæggende elementer i et demokrati. Det handler om at glæde sig over, at Danmark igen og igen ligger i top både i internationale statistikker om korruption, som det land, der er bedst at leve i, og det land, hvor vi er lykkeligst. Vi lever i en globaliseret verden. Vi udgør mindre end en procent af denne verden, så vi er dybt afhængige af andre både kulturelt, politisk og ikke mindst økonomisk. Vi lever af at handle med andre. Der er kun os selv til at tage vare på vores del af verden og gøre den til et eksempel for andre - uden at fordømme anderledes tænkende, der kæmper for at overleve.

Direktøren for Dansk Industri, Karsten Dybvad, advarede i sidste måned mod at lade os lulle i søvn, mens forandringens storm raser henover kloden. Det vil være en fejl af dimensioner, hvis vi lod afmagten og apatien tjene som vores kompas, skrev han.

Men folkemøderne er også en demokratisk fest. Demokratiets svar på Woodstock. Og for vores vedkommende er årets Folkemøde Møn helt unikt, fordi det giver de unge deres helt egen dag. Vi er stolte over den solide opbakning, vores folkemøde får fra såvel landskendte politikere som det lokale politiske liv og vores uundværlige lokale erhvervsliv.

Folkemøde Møn afholdes på Fanefjord Skole i Askeby på Vestmøn 25. og 26. august. ●

Af Susan Thydal, formand for Folkemøde Møn

Send debatstof til os:

Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt. debatognavne@kommunen.dk

"Hvis vi skal skabe bedre overgange, bedre trivsel, udvikling og læring for børn, og det har mange politikere ambitioner om, så er man også nødt til at se på det lønmæssige."

BUPL's formand Elisa Bergmann til avisen.dk med sit synspunkt om, at pædagoger fortjener lige så høj løn som lærere.

Af Michael Kjærgård. Ærlig talt

Dansk Folkeparti filmede straffekast

Isport gælder det om at vinde, og det gælder også om at overholde reglerne og operere indenfor et vist - i nogle tilfælde bredt defineret - begreb om fairness.

Sport og politik kan godt minde lidt om hinanden; forskellen er bare, at i politik gælder det kun om at vinde.

Da kvindelandsholdet i håndbold vandt det olympiske guld i Atlanta i 1996, var modstanderen Sydkorea, og for det holds vedkommende var det virkelig på sin plads med tilføjelsen 'bredt defineret' til det fairness-begreb, det opererede indenfor. Så meget mere, som man undervejs i turneringen kunne få det indtryk, at de sydkoreanske spillere i sjælden grad var udsat for de andre holds unfair spil og derfor fik en masse straffekast.

Enhver kunne selv se - og det kunne dommerne også - hvordan de tapre sydkoreanere gang på gang forsøgte at kaste sig gennem en blokade på målcirklen for at komme i position til at forsøge at score, men ak, gang på gang skammeligt blev tacklet uregelmæssigt og fik bolden flået ud af hænderne på dem, så de landede på gulvet uden bold og frarøvet deres scoringschance. Men så fik de jo trods alt straffekastet.

Sådan gik det langt op gennem turneringen. Det blev det danske hold, der bragte det til ophør - ikke fordi tacklerne ophørte, men fordi det blev afsløret, at de ikke fandt sted.

Sydkoreanerne havde udviklet en teknik, så de uanset håbløse udsigter til at gennembryde en blokade gjorde det alligevel med den bevidste hensigt at få det til at se ud, som om de blev tacklet uregelmæssigt, så de kunne bytte en udsigtsløs position ud med et straffekast.

Modstanderholdenes spillere havde selvfølgelig for længst gennemskuet det, for de vidste jo godt, om de havde tacklet eller ej. Men dommerne kunne ikke se det, eller i hvert fald var de meget tilbageholdende med at vurdere det som film.

Indtil de danske spillere svarede igen med et

"Træd et skridt til siden, så den ens kommune-skatteprocent klasker i gulvet, og det bliver tydeligt, at det aldrig var meningen at nå målet."

tilsvarende trick: Hver gang en sydkoreansk spiller kastede sig ind i en blokade for at filme sig til et straffekast, trådte de danske spillere simpelthen et skridt til siden, så det blev tydeligt for enhver, at sydkoreanerens hensigt udelukkende var at smide sig på gulvet uden at gøre forsøg på at score. Den taktik gjorde hurtigt en ende på film-forsøgene.

Sport og politik kan godt minde lidt om hinanden, og i dette tilfælde finder vi ligheden i Dansk Folkepartis flere gange fremsatte forslag om en centralt fastsat ens kommuneskat i alle kommuner.

Forslaget blev senest luftet i juni, og reaktionerne var lige så forudsigelige, som de var magen til dem, der kom i januar 2015, da partiet luftede sin idé første gang: Alle med udsigt

til gevinst synes bedre om det end dem, der har udsigt til at miste ved det. Og så er der alle de praktiske indvendinger, som også var de samme anden gang, som de var første gang.

Ligheden med begivenhederne under den olympiske håndboldturnering i 1996 består i, at det helt ligesom dengang aldrig har været meningen, at forslaget skulle blive til noget. Det gør det heller ikke, og det ved DF naturligvis udmærket. Men derfor kan man jo godt forsøge at indkassere pendanten til straffekastets målchance, den mulige vælgermæssige gevinst, der fremkommer blot ved at fremsætte det og fremkalde modstanderpartierne forudsigelige reaktion.

Nu er den gået to gange med halvandet års mellemrum - første gang op til FV15 og anden gang nu her op til KV17. Hvis Dansk Folkeparti holder kadencen, ser vi den nok luftet endnu engang op til FV19. Atlanta om igen med den afgørende forskel, at modstanderne endnu ikke ligesom håndboldkvinderne dengang har fundet et modtræk, der kan gøre en ende på det.

Måden at stoppe det på ligger ellers lige for: Gør ligeså, træd et skridt til siden, så den ens kommuneskatteprocent klasker i gulvet, og det bliver tydeligt, at det aldrig var meningen at nå målet. Så udebliver gevinsten, og så stopper det.

Se alle aktuelle stillinger på www.dknyt.dk/stillinger

Leder til bibliotek, kulturhus og borgerservice, Odsherred Kommune

Odsherred Kommune søger en visionær og kulturskabende leder til BOK, som er en dynamisk og kompleks kulturinstitution, der rummer biblioteker, kulturhuse, galleri og borgerservice.

Ansøgningsfrist: 30-08-2017

Projektleder for tværkommunalt projekt på skoleområdet, Gentofte Kommune

Vil du være med at til gennemføre et stort tværkommunalt projekt og sætte retning for skolernes udvikling i tre ambitiøse kommuner? Kan du begå dig i et komplekst felt på tværs af kommuner, og er du en dreven projektleder?

Ansøgningsfrist: 20-08-2017

Advokatfuldmægtig til Arbejdsskadeområdet, FOA

Hvis du har et ønske om at føre retssager, har interesse for personskadeerstatning og lyst til at specialisere dig i alle aspekter af det arbejdsskaderetlige område, så er det dig, vi leder efter.

Ansøgningsfrist: 18-08-2017

Afdelingsleder for Børn og Unge, Slagelse Kommune

Har du et stærkt fokus på udvikling og læring - og et endnu skarpere blik på vedvarende høj kvalitet i myndighedsarbejdet, så er du måske vores nye afdelingsleder?

Ansøgningsfrist: 17-08-2017

Fagspecialist til Børn og Unge, Slagelse Kommune

Har du socialfaglig specialistviden og erfaring i myndighedsarbejde - og har du mod på at stå i spidsen for en sagsbehandlergruppe, så er du måske vores nye fagspecialist?

Ansøgningsfrist: 17-08-2017

Kontorchef til Miljøstyrelsen, Syddjylland

Interesserer du dig for miljø og ledelse?

Ansøgningsfrist: 15-08-2017

Skarp kommunikationskoordinator søges til Lemvig Kommune

Kommunikationsindsatsen i Lemvig Kommune er i en rivende udvikling. De gode historier kommer ud i alle dele af landet. Vi skal holde momentum og sætte yderligere skub i de gode initiativer.

Ansøgningsfrist: 15-08-2017

111.878

Så mange elever går i friskole eller privatskole, en stigning på 18 pct. på fem år. Antallet af elever i folkeskolen er 537.097, et fald på 4 pct. på fem år.

Kilde: Ritzau/Undervisningsministeriet

Kom ud af flyverskjulet og tag ansvar, Frank Jensen og Anna Mee

bandehærgen

Af Caroline Stage (V), sundhedsordfører for Venstre i Borgerrepræsentationen i København

I disse dage skal man lige kigge sig en ekstra gang bag ryggen, når man går tur på Nørrebro og i Nordvest. Bandekonflikten er i fuld gang, og det kan mærkes, når man som jeg og mange andre københavnere bor midt i løvens hule - den efterhånden berygtede Sigynsgade, hvor der efterhånden færdes flere hætteklædte Loyal to Familia-tilhængere end normale mennesker.

Både som beboer i området og som politiker har de sidste dages politiske rygcrawl fra Anna Mee og Frank Jensen været beskæmmende at kigge på. Ikke nok med, at der ikke er de store visioner for, hvad Københavns Kommune kan gøre for at gøre op med den nuværende konflikt og undgå fremtidige konflikter; nu vælger de også at give regeringen skylden for al elendigheden. Midt i deres raseri mod den nuværende regering virker det, som om de kollektivt har mistet hukommelsen, når det kommer til den politiaftale, der blev lavet i 2012, og som flyttede 200 betjente fra København ud til resten af Danmark.

I dagens anledning agerer jeg gerne støttepædagog og prøver at hjælpe dem med deres hukommelse. For hvem var det, der sad for borden i regeringen, da politiforliget blev lavet i 2012? Det gjorde Socialdemokratiet og De Radikale. Ydermere foreslog Venstre i 2013, at man skulle genåbne politiforliget for at sikre flere penge til at bekæmpe bander i blandt andet København. Et forslag, der af Socialdemokratiets og De Radikales justitsminister blev kaldt for 'useriøst'. Frank Jensen og Anna Mee kan altså takke Morten Bød-

skov og SR-regeringen for det massive bandesvigt.

Tilbage til min gade på Nørrebro, hvor knallerter og containere ofte står i brand, og hvor beboere har svært ved at sove om natten på grund af den voldsomme kriminelle aktivitet, der ikke tager sig godt ud i dagslys. Ingen af os beboere sover bedre i morgen af, at de to københavnske borgmestre vasker hænder og smyger sig udenom ansvaret for den voldsomme bandekriminalitet i byen.

Frank Jensen foreslår, at man i næste budgetaftale finder plads til en 50 procents

forøgelse af antal gadeplansmedarbejdere i udsatte områder. Al ære og respekt for kommunens dygtige medarbejdere, men hvis man tror, at det dæmper op for de problemer, vi oplever i København netop nu, så er man hamrende naiv.

Vi har behov for flere synlige betjente eller folk, der sørger for orden i de udsatte områder. Kan politiet ikke klare opgaven alene, skal kommunen hjælpe til og investere i et kommunalt ordenskorps. Ikke med samme beføjelser som politiet, naturligvis, men som er med

“Kan politiet ikke klare opgaven alene, skal kommunen hjælpe til og investere i et kommunalt ordenskorps. Ikke med samme beføjelser som politiet, naturligvis, men som er med til at skabe mere tryghed i gaderne.”

til at skabe mere tryghed i gaderne.

Derudover bør Frank Jensen og Anna Mee Allerslev også erkende, at den borgerlige regering lige nu er i gang med at uddanne flere betjente, øge optaget på politiskolen og åbne en ny politikadettuddannelse, der kan tage noget af bevogtningspresset fra resten af politiet. Til sammenligning blev der færre betjente, da Frank Jensen og Anna Mee Allerslevs regering svingede taktstokken. Samtidig skal vi udnytte de redskaber, der ligger i den netop vedtagne bandepakke med mulighed for zoneforbud og andet, der kan lægge pres på banderne og få dem væk fra deres vante områder.

Vi har også behov for at få

de almene boligselskaber langt mere på banen og være markant hårdere overfor de af deres beboere, der begår kriminalitet i området - yderste konsekvens må være, at de og deres familie ikke må bo i det almene boligselskab.

Vi har behov for at kigge på, om man kan stramme nettet om de nuværende bandemedlemmer og unge, der er i risikozonen for at ryge derud. Har forældre ikke styr på, om deres barn laver problemer i gaden, så må man fjerne nogle af de kommunale støttekroner, de får. Er et myndigt bandemedlem på en form for offentlig forsørgelse, skal vi undersøge, om de kan fratages den, hvis de er aktive i bandemiljøet.

Sidst, men ikke mindst har vi behov for, at Frank Jensen og Anna Mee kommer ud af flyverskjulet og tager ansvar for den by, som vi allesammen bor i - selvom de ikke selv bor i områder, der er ramt af den voldsomt eskalierende kriminalitet.

Det er dog rart, at både Frank Jensen og Anna Mee Allerslev nu vågner op og rent faktisk tilkendegiver en eller anden form for holdning til bandekonflikten, der alt for længe har været væk fra de to borgmestres dagsorden.

Kommunerne skal inspirere til forpligtende fællesskaber

samskabelse

Af Vagn Ytte Larsen

Odsherred Byråd (S)
Byråds kandidat

Kommune betyder fælles; nogle ynder at kalde en kommune for en virksomhed, men det har intet med en virksomhed at gøre. Det er og bliver et demokratisk fællesskab, som selvfølgelig skal drives med sund fornuft og brug af alles ressourcer.

Kommunen skal fungere som inspiration til den fælles skabelse. Den forpligtende samtale i fysisk og kulturel øjenhøjde skal være grundlaget, når der bygges tillidsbro mellem de mange interesser og forskellige fællesskaber og

kommunen. Det kræver mod og muligheder og ikke tilbageholdenhed og begrænsninger. Et mod, som byrådet og administrationen skal stå i spidsen for. Særlig når iderigdom og initiativer kommer fra vækstlagene.

Tidsånden har fået et selfieopsving, hvor vi måske dyrker os selv mere end fællesskabet - og dog! I min kommune Odsherred ser jeg en spirende god udvikling af, at man skaber noget sammen, hvad enten det drejer sig om lokalsamfund, festivaler, foreninger eller nye fællesskaber for alle aldre.

For nok er vi jo mange på de sociale medier med de hurtige uforpligtende budskaber, men endnu flere

ønsker at være en del af noget større, noget mere nærværende og givende.

Dansk kultur og kulturarv hviler på folkelige fællesskaber: folkeskole, folkekirke, folkebibliotek, folkehøjskole, foreninger, forsamlingshuse, andelsbevægelsen og evnen til at understøtte de sårbare i at mestre livet.

Fælles skabelse har været under pres i en længere periode, hvor selfies var i centrum, hvor man skulle finde sig selv (som en skribent skrev: Man må ikke håbe, at de blev skuffet over det, de fandt); altsammen et udtryk for trang til at være fri og uafhængig af andre.

Men vi har brug for at være en del af noget, en del af

noget, der er større end én selv.

Heldigvis ser jeg, at spirende og rodfæstede kræfter danner forpligtende fællesskaber, fællesskaber, der er en moderne form for andels-tanken, hvor der er loyalitet, hvor der sker fælles skabelse, hvor hver især bidrager med det, man evner, hvor fællesskaber ikke udelukker, men inddrager.

Vi skal sammen gøre brug af tillidsbroen, som skal danne endnu flere forpligtende fællesskaber, hvor alle får lov til at spille hovedrollen i deres eget liv sammen med andre. Det må være et nyt byråds opgave at være formidler og inspirere til forpligtende fælles skabelse.

SKAT har brug for at udnytte medarbejdernes faglighed

velstand

Af Rune Lund, MF og skatteordfører for Enhedslisten

Det grundlæggende problem i SKAT er, at der er for få ressourcer og for lidt fokus på at udnytte medarbejdernes faglighed og få kroner i kassen. Man kan lave alle de omstruktureringer, man vil, men hvis ikke der bliver tilført flere ressourcer, og hvis ikke man udnytter medarbejdernes faglighed bedre for at få flere kroner i kassen, så hjælper en omstrukturering ingenting.

En omstrukturering er ikke i sig selv en løsning på noget som helst. Skandalerne i SKAT er opstået som en cocktail af evindelige omstruktureringer og besparelser. Hvis

”Skandalerne i Skat er opstået som en cocktail af evindelige omstruktureringer og besparelser.”

det her bare er endnu en omstrukturering uden nye ressourcer, så løser det ingenting.

Udflytning kan være en god idé, men kun hvis man har fagligheden helt i centrum, lytter til medarbejderne og sikrer, at man kan fastholde de kompetente medarbejdere, man har, og dermed bevare og udvikle de kompetencer, der er i SKAT i dag.

Send navnestof til os:

Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne. Husk at medsende et vellignende portræt.
debatoagnavne@kommunen.dk

”Det er enormt spændende, at en by som Chicago, der om nogen har udfordringer med bander, finder vores arbejde i Køge så interessant.”

Køges borgmester Flemming Christensen (K) om kommunens exitprogram for bandemedlemmer, der netop har vundet en pris i Chicago, USA.

Kommuner

24. AUGUST

Åbent samråd om værdighed og tryghed i den kommunale ældrepleje

Sundheds- og Ældreudvalget har kaldt ældreminister Thyra Frank (LA) i samråd om borgernes behandling i den kommunale ældrepleje.

Udvalget har bedt ministeren redegøre for, om det efter hendes opfattelse er udtryk for en værdig ældrepleje, at der ofte kommer op imod 40 forskellige personer hos en ældre medborger, dels fordi større eller mindre dele af ældreplejen og den tilknyttede service er udliciteret, dels fordi kommunerne ikke mere systematisk arbejder med faste team i den kommunale ældrepleje.

Ministeren er endvidere bedt om at oplyse, hvad hun påtænker at gøre for at skabe den værdighed, tryghed og sammenhæng i ældreplejen, som ministeren ofte offentligt har understreget vigtigheden af, for eksempel ved at sikre, at en fast og mindre kreds af kommunale omsorgs- og servicemedarbejdere yder hjælp til den enkelte borger med både praktisk og personlig pleje i hjemmehjælpen.

Samrådsspørgsmålene er stillet efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF).

Værelse 2-133 på Christiansborg klokken 15.00

28. AUGUST

Døgnseminar om konsulents handlerum

KLK og FFUK inviterer den 28. og 29. august igen til døgnseminar om muligheder og udfordringer ved at være konsulent i en politisk styret organisation. Denne gang med særligt fokus på konsulentens handlerum.

Selvom de fleste konsulenter ikke har formel ledelseskompetence, ligger der i konsulentrollen et stort handlerum med betydelig indflydelse på både processer og beslutningsgrundlag. Nogle gange er handlerummet helt tydeligt, og andre gange er det temmelig diffust, fordi det defineres af både den konkrete kontekst, den aktuelle politiske situation og af helt overordnede rammer og strukturer.

Seminarer vil både stille skarpt på nogle af de overordnede strukturer og antagelser, der definerer banen, og på nogle af de opgaver, hvor handlerummet udmøntes.

På temadøgnet kan man blandt andet møde forsker Leon Lerborg, CBS, borgmester Michael Ziegler, Høje-Taastrup Kommune, samt kommunaldirektør Lars Holte, Høje-Taastrup Kommune.

Bella Sky, Ørestaden, København

29. AUGUST

KL-temadag om den kommunale opkrævning

KL inviterer til temadag om den kommunale opkrævning, som sætter fokus på opkrævningsindsatsen og kommunernes initiativer på området. Et aktuelt emne i en tid, hvor den manglende inddrivelse fra SKAT's side presser den kommunale opkrævning.

I forlængelse af temadagen om den kommunale opkrævning i juni 2016 er der i år fokus på kommunale opkrævningsinitiativer og erfaringsudveksling på tværs af kommunerne. Der vil således være mulighed for at få inspiration til opkrævningsarbejdet med hjem til kommunen.

Nyborg Strand, klokken 09.30-16.00

30. AUGUST

Konference om virksomme metoder på voksenområdet

Den 30. august 2017 afholder Socialstyrelsen en konference med fokus på aktuelle metoder, der virker, i de sociale indsatser på voksenområdet. Blandt de metoder, der bliver præsenteret, er Critical Time Intervention (CTI), Åben Dialog og Social Færdighedstræning, der alle tre bruges til mennesker med psykiske vanskeligheder. På misbrugsområdet kan man høre om Metodeprogrammet og på handicapområdet om metoden Stepping Stones.

Derudover vil der på konferencen være en præsentation af det nye udviklings- og investeringsprogram, hvor interesserede kommuner kan få uddannelse i og hjælp til at arbejde med nogle af de virksomme metoder.

ODEON, Odense, klokken 09.00-15.00

ARKIVFOTO: POLFOTO

17. AUGUST

Åbent samråd om indvinding af olie og gas på Lolland-Falster

Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget har kaldt energi-, forsynings- og klimaminister Lars Christian Lilleholt (V) i samråd.

Udvalget vil høre, hvad ministeren kan oplyse om fordelingen af myndig-

hedsansvaret mellem stat og kommuner vedrørende efterforskning og indvinding af olie og gas på Lolland-Falster.

Udvalget har desuden bedt ministeren redegøre for, hvilke muligheder de

to kommuner på Lolland-Falster har for at sige nej til efterforskning og indvinding af olie og gas.

Samrådsspørgsmålene er stillet efter ønske fra Pia Olsen Dyhr (SF).

Værelse 2-133 på Christiansborg, kl. 15.00

1. SEPTEMBER

Konference om Borgernes Sundhedsvæsen

Danske Regioner inviterer til konference om borgernes forventninger og adfærd i sundhedsvæsenet. Hvem er borgerne, hvad er deres forventninger, og hvor skal regionerne møde dem i fremtidens sundhedsvæsen?

I 2015 lancerede regionerne, Danske Regioner, KL og 14 sundhedsfaglige organisationer og patientforeninger en fælles erklæring om at arbejde for et sundhedsvæsen, hvor borgere, patienter og pårørende oplever, at deres viden, behov og præferencer er udgangspunktet. I regi af arbejdet med Borgernes Sundhedsvæsen vil konferencen sætte fokus på borgernes forskellige udgangspunkter, forventninger og behov og på, hvordan vi håndterer de mange forskellige behov i fremtiden.

På programmet er også innovationsminister Sophie Løhde (V), der vil fortælle om regeringens ventede sammenhængsreform med fokus på nudging og styring, adfærdsforsker Pelle Guldborg med bud på, hvordan nudging kan være en måde at møde borgerne på i fremtidens sundhedsvæsen, og COO i SAS Lars Sandahl Sørensen, der spørger og perspektiverer til, om sundhedsvæsenet kan lære af turistindustrien, når det handler om at skabe brugerfokuserede indsatser og øget tilfredshed.

Mogens Dahl Koncertsal, København, klokken 10.00-14.20

6. SEPTEMBER

Hvordan får man succes med mere sundhed og bevægelse på skoleskemaet?

Otte skoler i Lolland og Guldborgsund Kommune har fra 2014 til 2016 sat kost, motion, mental sundhed og rygeforebyggende indsatser på skoleskemaet. Fra frisk frugt og motion til røgfrie kontrakter, hjernemad og meditation i skoletiden.

KORA har evalueret projektet og fundet, at det har haft en række positive effekter. Eleverne har fået større viden om sundhed og har lært at træffe de sunde valg. Og ikke mindst er det lykkedes at engagere eleverne i de ældste klasser. På dette temamøde kan man høre om de konkrete tiltag og erfaringer med Projekt Sund Uddannelse og være med til at diskutere, om dette er den rette vej at gå - også i andre kommuner. På temamødet er der oplæg fra:

Gitte Porsmose, projektleder, Broen til Bedre Sundhed, præsenterer målsætningerne bag Sund Uddannelse og den projektorganisation, der har understøttet projektet.

Martin Sandberg Buch, projektchef i VIVE (tidligere KORA), præsenterer evalueringen Sund Uddannelse og sætter resultaterne i relation til arbejdet med folkeskolereformen.

Henrik Andreasen, skolechef i Lolland Kommune, præsenterer de praksisnære erfaringer med at lede implementeringen af Sund Uddannelse.

KORA, Købmagergade 22, København, klokken 15.00-17.00

2.000.000

så mange passagerer forventer FynBus at miste i forhold til 2015 på grund af letbanebyggeri omkring Odense Centrum og nedlagte stoppesteder.
Kilde: TV2 Fyn

Kommuner

HJØRRING

Borgmesterkandidat trækker sig

1. viceborgmester Daniel Rugholm (K) trækker sig fra borgmesterkampen op til KV17. Han har fået nyt, krævende job og vil hellere gå efter en plads i Folketinget end efter borgmesterposten, oplyser han til TV 2 Nord.

NORDDJURS

Ny kommunaldirektør hentet i Skive

44-årige Christian Bertelsen bliver ny kommunaldirektør i Norddjurs Kommune. Christian Bertelsen er uddannet cand.scient.pol. fra Aarhus Universitet og kommer fra en stilling som vicekommunaldirektør i Skive Kommune. Han har tidligere været personale- og udviklingschef i Esbjerg Kommune.

ÆRØ

Svendborg leverer topchef til Ærø

Allan Krogh Filtenborg tiltræder stillingen som kommunaldirektør i Ærø Kommune 1. august 2017 og afløser Lars Rud, der går på pension efter at have bestridt posten siden kommunesammenlægningen i 2007. Allan Krogh Filtenborg er 43 år, uddannet jurist fra Aarhus Universitet i 2002 og har desuden en Master i Offentlig Ledelse fra SDU/AU. Han kommer fra en stilling som afdelingsleder i Center for Ejendomme og Teknisk Service ved Svendborg Kommune.

FREDERIKSHAVN

Forhenværende direktør hentet hjem igen

Byrådet i Frederikshavn Kommune har ansat Carsten Sand Nielsen som ny direktør for Børn, Skole og Arbejdsmarked. Han kommer fra en stilling som sekretariatsleder hos Business Region North Denmark (BRN) og er uddannet cand.scient.adm. fra Aalborg Universitet. 52-årige Carsten Sand Nielsen har tidligere blandt andet været økonomidirektør i Frederikshavn, et job, han forlod i 2009 for at blive kommunaldirektør i Thisted.

BRØNDBY

Ny direktør for Teknisk Forvaltning

Brøndby Kommune har ansat Casper Toftholm som direktør for Teknisk Forvaltning. Han er 42 år, cand. techn.soc. fra Roskilde Uni-

SLAGELSE

Kommunaldirektør opsiges stilling

Jane Wiis er fratrådt som kommunaldirektør i Slagelse Kommune. Opsigelsen kommer ovenpå en turbulent periode med ballade omkring brintbusser i Korsør og intern konflikt i byrådet. Hun begyndte 7. august i nyt job som ny administrerende direktør for DBC A/S. Jane Wiis er 52 år og cand.scient.pol., og hun har før været kommunaldirektør i Frederikshavn Kommune, seniorkonsulent i NIRAS, vicekommunaldirektør og konstitueret kommunaldirektør i Greve samt haft chefstillinger i Københavns Kommune.

versitet og har en master i offentlig ledelse. Han har desuden 16 års erfaring fra det kommunale system, heraf 12 års erfaring som leder. Siden 2013 har Casper Toftholm været ansat som chef for Planafdelingen i Køge Kommune, hvor han også har været stedfortræder for den tekniske direktør.

AABENRAA

Fra økonomi til stab og arbejdsmarkedsdirektør

Aabenraa Byråd har godkendt ansættelsen af Søren Lorenzen som ny stabs- og arbejdsmarkedsdirektør. Den nye direktør er uddannet cand.scient.pol. og kommer fra en stilling som økonomichef i Haderslev Kommune, som han har haft siden 2014.

Staben og arbejdsmarkedsområdet hørte tidligere under Tom Ahmt, da han var vicekommunaldirektør. Tom Ahmt skiftede 1. juni til jobbet som kommunaldirektør i Aabenraa.

KALUNDBORG

Vicekommunaldirektør i Sorø rykker nordvest

Søren Ole Sørensen bliver ny direktør for Økonomi og Løn, HR og Personale, IT og Digitalisering samt Jobcenter Kalundborg og Ældre og Sundhed i Kalundborg Kommune. Han kommer fra en stilling som vicekommunaldirektør i Sorø, hvor han har

været ansat de seneste seks år. Søren Ole Sørensen tiltræder den 1. oktober og afløser Birgitte Husballe.

FAABORG-MIDTFYN

Henter koncerndirektør i København

Helle Vibeke Carstensen er blevet ansat som ny koncerndirektør i Faaborg-Midtfyn. Hun kommer fra et job som organisationsudviklingschef i Socialforvaltningen i Københavns Kommune og har tidligere blandt andet været henholdsvis innovationschef og kontorchef for Personale- og Organisationsudvikling i Skatteministeriet. Helle Vibeke Carstensen er økonom og har en master i innovationsledelse.

VORDINGBORG

Greve-chef bliver direktør i Vordingborg

Vordingborg Kommune har valgt Jakob Thune som ny børne- og kulturdirektør. Han tiltræder i det nye job den 1. august. Jakob Thune kommer fra en stilling som centerchef i Greve, hvor han blandt andet har haft ansvaret for kultur og fritid samt borger-service.

GLADSAXE

Finder by- og miljødirektør i egne rækker

Gladsaxe Byråd har besluttet, at nuværende vicedirektør i

By- og Miljøforvaltningen, Maj Green, bliver Gladsaxes nye by- og miljødirektør. Maj Green har været vicedirektør i BMF siden 2009. Hun tiltræder stillingen 1. september og tager over efter Philip Hartmann, som har valgt at drosle sit arbejdsliv ned for at få mere tid med familien.

JAMMERBUGT

Henter stabschef i Aalborg

Jammerbugt Kommune har ansat 49-årige Michael Binderup som stabschef. Han kommer fra en stilling som funktionschef i Aalborg Kommune. Den nye stabschef bor i Fjerritslev og er uddannet cand.scient.adm. fra Aalborg Universitet med flere supplerende uddannelser i økonomi og ledelse.

HALSNÆS

KL-konsulent bliver chef i Halsnæs

42-årige Jakob Jensen er blevet ansat som ny chef for Social Service og Familier i Halsnæs Kommune. Han kommer fra en stilling som chefkonsulent i KL's konsulentvirksomhed KKL, hvor han har beskæftiget sig med det sociale område. Jakob Jensen er uddannet cand.scient.pol. og færdiggør snart en masteruddannelse i offentlig ledelse. Han afløser Christian Lorens Hansen, der stoppede i maj.

TØNDER

Drabschef bliver kommunal chef i Tønder

Vicepolititiinspektør for afdelingen for personfarlig kriminalitet i Syd- og Sønderjyllands Politi, Bent Thuesen, skal efter 39 år i politiet være myndighedschef i Pleje & Omsorg i Tønder Kommune. 61-årige Bent Thuesen har politiets lederuddannelse med i bagagen, men har ellers tilbragt hele sit arbejdsliv indenfor politietaten.

MIDDELFART

Afløser for Dahlstrøm i Ewii fundet

Energikonzernen Ewiis 10 repræsentantskabsmedlemmer fra Middelfart har valgt byrådsmedlem Allan Buch (S) som kommunens repræsentant i bestyrelsen. Han afløser borgmester Steen Dahlstrøm (S), som trak sig som formand og bestyrelsesmedlem 12. juli i år, efter at han var blevet kritiseret for blandt andet sin rolle i håndteringen af sagen om den fyrede direktør Knud Steen Larsen.

Regioner

FYN

Ny syddansk direktør med ansvar for byggeri

Region Syddanmark ansætter Torben Hedegaard Jensen som direktør på Odense Universitetshospital med særligt ansvar for byggeriet af det nye universitetshospital Nyt OUH.

Han er uddannet cand.scient. pol. og kommer fra en stilling som økonomidirektør i Region Hovedstaden. Han afløser Peter Fosgrau, der i januar blev konstitueret og siden fastansat som administrerende direktør for Sygehus Sønderjylland.

Organisationer

VIVE

KORA-direktør fortsat chef efter fusion

43-årige professor i sundhedsøkonomi Mickael Bech har de seneste to år været direktør for KORA og skal nu stå i spidsen for VIVE, som er en fusion mellem SFI og KORA. Før sit virke i KORA var Mickael Bech leder af Institut for Virksomhedsledelse og Økonomi ved Syddansk Universitet. Tidligere har han været leder af det sundhedsøkonomiske forskningscenter COHERE samt af en analyseafdeling på Odense Universitetshospital.

Vore konsulenttydelser

- Det nye byråd/udvalg – arven fra det gamle byråd/udvalg
- Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab
- Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere
- Studieture for politikere, ledergrupper, chefforeninger m.fl.
- Visions- og strategiprocesser for byråd, udvalg, direktør og ledergrupper
- Det lokale demokrati og aktivt medborgerskab
- Chef-til-leje

H.C. Vestergaard
LEDELSE STYRING UDVIKLING

Brug proceskonsulenter med topledereerfaring. Den erfaring har vi!
Tlf. 7022 0272
www.hcvestergaard.dk

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse – vi kan vise hvordan organisationen i *virkeligheden* arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper – med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

Af Suzanne Moll. Molløs

Skifteretten møder Postnord - ikke den optimale kombination

Mens I andre har hygget om grillen, talt om rosévinens kvalitet og brokket jer over vejret, er vi nogle stykker, der har brugt sommeren på en del papirarbejde.

En gennemsnitsdansker har heldigvis få møder med Skifteretten i løbet af et liv. Og i år blev det så tid til mit første møde med denne etat, der indtil nu kun har været et abstrakt begreb. Min mors død i februar betød imidlertid, at jeg nu har føjet udtryk som 'solvenserklæring,' 'åbningsstatus' og 'opgørelsesdato' til mit aktive ordforråd.

Mange klarer en dødsbobebehandling med en advokats mellemkomst. Men som eneste arving efter en helt almindelig pensionist uden de store økonomiske armbevægelser fik jeg oplyst, at det var lige udad landevejen. Første runde med bank, bedemand, hjemmepleje og andre berøringsflader gik da også relativt nemt. Alt blev afmeldt via NEM-id helt uproblematisk; en skøn service i en tid, hvor sindet ikke tåler for mange rystelser.

Vores politikere fremhæver gang på gang, at Danmark er et foregangsland, når det angår elektronisk kommunikation. Vores samfund er jo gennedigitaliseret og sågar rollemodel, fortæller medierne os, hvad angår det, vi kan klare via pc/NEM-id. Man kan købe/sælge bil, hus, blive skilt, købe aktier ... ja, der er faktisk ingen grænser. Det moderne liv er efterhånden sværest for dem, der endnu ikke har IP-adresse. Men Skifteretten i Danmark er undtagelsen. Her har man af uvisse årsager undgået det digitale højhastighedstog, der er rullet ind over os de seneste år. Her opererer man ikke med den slags moderne landvindinger.

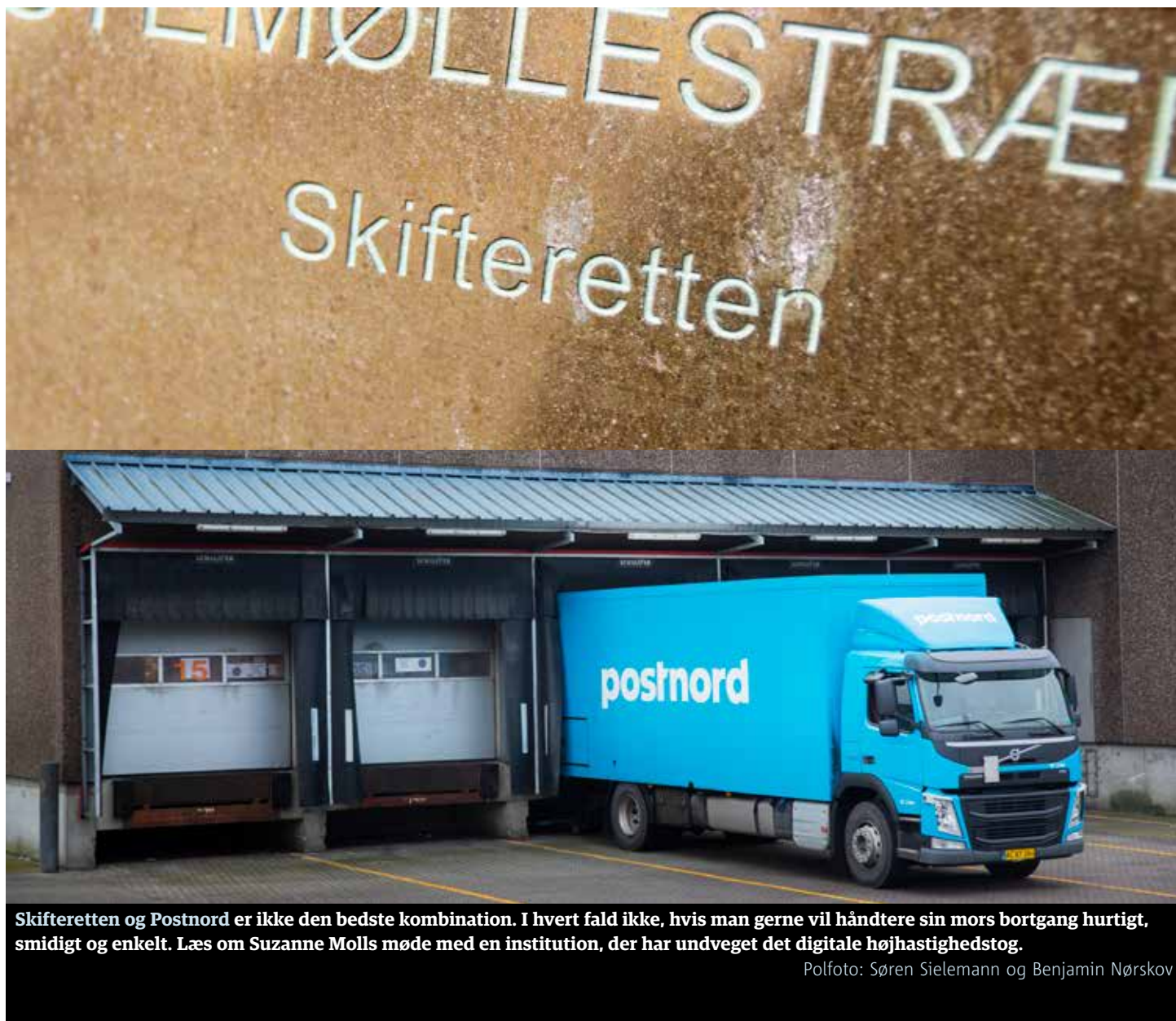
Konvolut og posthus

Det skal understreges, at alle, jeg har talt med i Skifteretten, er søde og venlige, og de sender beredvilligt (via e-boks) de erklæringer og dokumenter, der skal bruges i behandlingen af en arvesag. Men man kan ikke sende dokumenter retur elektronisk til de venlige sagsbehandlere. Første gang dette går op for mig, er ved udfyldelse af 'Solvenserklæring'. Den skal redegøre for, at jeg kan stå inde for arv og gæld, og således skabe mulighed for, at jeg kan komme i gang med at lukke diverse bankkonti og starte salget af min mors lille hus. Hverken NEM-id eller scannet underskrift sendt retur er åbenbart retsgyldige i modsætning til tinglysning af et hus, omregistrering af bil og så videre.

Proceduren bliver derfor således: Underskrive erklæringen - helst med blåt, så det fremstår originalt, finde en konvolut, finde et posthus (en selvstændig udfordring nu om dage), betale for anbefalet post og overvåge, at konvolutten afsendes.

I den bedste af alle verdener skulle man så tro, at det gik ligeud derfra. Men med i dette regnestykke er ikke Postnords uransagelige veje. Jeg ved godt, der er frit slag i Postnord-bashing for tiden, og har hidtil ikke haft det store behov for at deltage. Så mange breve sender jeg trods alt ikke. Derfor venter vi tålmodigt en uges tid på Skifterettens reaktion, men den udebliver. Herefter forsøger jeg at ringe i den angivne telefontid. Telefonen bliver aldrig taget, og først efter skriftlig henvendelse (læs elektronisk mail) bliver jeg ringet op: Næh, de har skam ikke modtaget noget brev fra mig. Et prioriteret (A-post) brev kan altså ikke nå fra København til Helsingør på 7 (syv) dage. Det begynder at blive lettere at gå til Skifteretten.

Efter to samtaler bliver vi enige om, at det er forfra med solvenserklæringen og nok lettere

Skifteretten og Postnord er ikke den bedste kombination. I hvert fald ikke, hvis man gerne vil håndtere sin mors bortgang hurtigt, smidigt og enkelt. Læs om Suzanne Molls møde med en institution, der har undvejet det digitale højhastighedstog.

Polfoto: Søren Sielemann og Benjamin Nørskov

at køre til Helsingør med brevet: "Det er jo også en smuk tur fra København til Helsingør", siger sagsbehandleren i et forsøg på at gøre det til en god oplevelse. Så der skal altså rives en arbejdsdag ud af kalenderen, hvis vi skal videre i sagen. Heldigvis deler jeg elektronisk avis med en person, der beredvilligt tilbyder at overtage køreturen, så jeg kan passe jobbet.

Da brevet endelig når håndbåret frem, oplever vi en følelse af sejr. For sagsbehandlingen tager mindre end 1 time. Her ved jeg så tilfældigvis, at der er skruet op for bemanningen, for det fortalte den venlige dame i telefonen. Stor var vores glæde over, at den første forhindring nu er ryddet af vejen, og vi går nu videre med de mange mellemregninger.

Et gennemsnitsliv viser sig jo heldigvis ved nærmere granskning ikke at være helt så gennemsnitligt. Og et dødsbo indeholder rigtig mange signaler om håb og drømme for fremtiden. Min mor var ikke teknikanst - snarere det modsatte: Hun var vild med nyhedsbreve og modtog vel i omegnen af 100 om dagen (I kid you not). Hun var rasende over, at hendes fingre ikke kunne betjene en iPhone, så hun kunne bruge emojis. Det har taget et par måneder at "afmelde" hendes kontakt med samfundet. Overalt har jeg mødt stor imødekommethed og forståelse ... Undtagelsen fra reglen om stor menneskelighed er et større firma, der udøver autohjælp og assistance til sygetransport. Her skal man stadig betale, selvom man er død. En opsigelse af abon-

"Efter to samtaler bliver vi enige om, at det er forfra med solvenserklæringen, og nok lettere at køre til Helsingør med brevet: "Det er jo også en smuk tur fra København til Helsingør", siger sagsbehandleren i et forsøg på at gøre det til en god oplevelse. Så der skal altså rives en arbejdsdag ud af kalenderen, hvis vi skal videre i sagen."

ment er ikke nok; dertil skal der lægges et par ekstra måneder. Men så er firmaet også sikker på, at døden er indtruffet.

Fra Skifteretten har jeg nu 12 måneder til at færdiggøre min mors liv. Det er rigelig tid, også selvom der er manuel betjening. Men min er jo en enkel sag, der ikke kræver de store beregninger. Hvis man er flere søskende og/eller får overraskelser undervejs, kan dette godt give lidt søvnløse nætter. Til gengæld er det med til at styrke advokatfirmaernes omsætning. Men det er jo en anden historie. I den videre behandling i denne lille familie er vi selvklaart nødt til at indlægge diverse elastikker til køreture til Skifteretten i Helsingør. Postnord og Skifteretten har vist sig at være en meget dårlig kombination.

Forhåbentlig går der mange år, før mine arvinger skal bruge Skifteretten. Men jeg håber, at dette sted også er blevet digitaliseret til den tid, så de ikke behøver at køre rundt i landet med attester, der lige så godt kunne rejse i cyberspace.

I mellemtiden vil jeg åbne en af de flasker champagne, min mor efterlod sig, og takke for en relativ dårlig sommer, der til gengæld betød god tid til papirarbejde. ●